

ZANATI NA OTOCIMA HVARU I VISU U XVI STOLJEĆU

Nevenka Bezić-Božanić, Split

Zanati na otocima Hvaru i Visu nisu bili u XVI stoljeću najznačajnija grana privredne djelatnosti, ali su zadovoljavali osnovne potrebe stanovništva u raznim zanatskim proizvodima.¹ Djelomično sačuvana arhivska građa tog vremena otkriva nam imena tih zanatlija, njihovu djelatnost i vrste zanata kojima su se bavili. Brojnost zanatlija uvjetovale su ekonomske prilike na otoku, jer je Hvar u XVI stoljeću zbog izvanrednog položaja svoje luke bio stjecište morskih putova od sjevera prema jugu, od istoka prema zapadu i obratno.² Stoga i sam grad Hvar mijenja svoj izgled izgradnjom više javnih zgrada, te palača i kuća pojedinaca.³ Jednako tako i u još nekim otočnim mjestima grade se u to vrijeme veće renesansne građevine. Stoga i susrećemo kroz čitavo stoljeće veći broj zidara i klesara ne samo Hvarana već i onih koji su na otok stigli iz čitave Dalmacije. Tražili su posao izvan svojih rodničkih mjesta i nalazili ga na otoku Hvaru, gdje se u to vrijeme gradio arsenal, knežev dvor, loža,⁴ crkve u Hvaru, Vrboskoj⁵ i Jelsi,⁶ franjevački samostani,⁷ javni bunari, tvrđava.⁸

Tako se u Hvaru 1523. godine spominju zidari Ivan⁹ i Stjepan,¹⁰ a u Starom Gradu Aleksandar, koji radi na tvrđalju pjesnika Petra Hektorovića.¹¹

¹ I. Kasandrić, Proizvodni odnosi u hvarskoj komuni do konca XVI stoljeća, *Mogućnosti XIX*, 1972, br. 1, str. 76.

² L. Dančević, Pomorske operacije u pučkom ustanku na Hvaru i Visu, *Hvarski zbornik II*, 1974, 41—73.

³ C. Fisković, Hektorovićeve tvrđalje, *Bulletin za likovne umjetnosti JAZU V/1*, Zagreb 1957, 28—32; isti, Ljetnikovac Hanibala Lucića u Hvaru, *Analitičko-historijskog instituta JAZU u Dubrovniku VIII—IX*, 1962, 177—254.

⁴ N. Duboković, Nekadašnji izgled sklopa Kneževe palače u Hvaru, *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji XIV*, 1962, 189—207.

⁵ Isti, Crkva-tvrđava u Vrboskoj, *Isto XV*, 1963, 111—125.

⁶ Isti, Gradnja i povijest crkve-tvrđave u Jelsi, *Isto XVIII*, 1970, 101—130.

⁷ D. Domančić, Reljef Nikole Firentinca u Hvaru, *Isto XII*, 1960, 172—179.

⁸ R. Bučić, O javnim građevinama i zgradama u Hvaru, *Izdanje Historijskog arhiva u Hvaru 3*, Split 1956.

⁹ Adi 25 octobrio 1523.

... michaellem filium mri johanis murarij et eius consortis dragne. . . Knjiga krštenih 1516—1583 /dalje KK 1/ 188'. Zahvaljujem župniku don Juri Beliću što mi je omogućio da se koristim arhivom župnog ureda.

¹⁰ KK 1, 186.

¹¹ C. Fisković, Petar Hektorović i likovne umjetnosti. U knjizi: Baština starih hrvatskih pisaca I, Split 1971, 154—156.

Pjesnik ga se sjetio i u svojoj oporuci 1559. godine u kojoj traži da upravo on nastavi radove u crkvi sv. Roka i na revelinu tvrđalja. Godine 1567. spominje se u jednoj ispravi kao svjedok. Godine 1558. Bračanin Bartul Radojević radio je zajedno s Petrom Bokanićem zidni vijenac na župnoj crkvi u Jelsi, a sam Bartul godinu dana ranije klesao je prozore za jelšansku bratovštinu sv. Fabjana i Sebastijana.¹² Zidar Nikola Livnić gradio je zajedno s Marinom, sinom drvodjelca Petra 1576. godine crkvu u Zraču,¹³ a Marin Berojević, zidar iz Vrboske 1553. godine zgradu za kožarsku radionicu Fabricija Salvarese u Jelsi.¹⁴ Iz obitelji Staničić spominju se tri zidara: Kuzma, koji radi na Hektorovićevu tvrđalju, a 1557. godine nabavlja vapno za crkvu sv. Marije u Jelsi. Zatim se spominje Nikola, koji također radi na tvrđalju, po svoj prilici živi u Starom Gradu gdje je 1539. i 1544. godine kupio u polju sv. Stjepana neke zemlje, a 1552. radi na arsenalu u Hvaru. Treći član ove obitelji Petar spominje se 1540. u Hvaru, 1556. godine radi u Starom Gradu i Jelsi,¹⁵ a zatim se 1587. godine spominje kao kum Antuna, sinu Frana Dubrašića u Hvaru.¹⁶

Iz obitelji Živkovića spominje se više majstora, i to Antun, Pavao i sin Franjo, Mato i sin mu Nikola, te Marin, ali je jedino poznata djelatnost Antuna i Franje. Antun je 1530. godine sklopio ugovor s hvarskim pjesnikom Hanibalom Lucićem da će mu popraviti gat pred njegovom kućom u Visu. Zajedno s njim radili su Antun Kanezlić i klesar Pavao na uređenju zemljišta za Lucićev ljetnikovac 1532. godine.¹⁷ Godine 1522. Antun je kumovao Floriju, sinu Marina Radišića, a 1525. godine Franu, sinu majstora Marka iz Korčule. Godine 1531. rodila mu se kći Katarina, a 1538. sin Matij.¹⁸ Zatim se spominje Pavao, sin majstora Nikole Živkovića, koji se 1523. i 1529. godine spominje kao kum, a 1525. godine rodio mu se sin Franjo. On je 1576. godine isklesao renesansna vrata franjevačke crkve sa strane klaustura i na njima uklesao natpis koji spominje njegovo ime i godinu gradnje.¹⁹

¹² Isti, Ljetnikovac Hanibala Lucića u Hvaru, 193.

¹³ Al Nome de Dio 17 ottobre 1576. in lesina. Per questa scrittura ms balci lucio et ms andrea de nico cinganovich procuratorij della fabriosa della chiesa della gloriosa Madona in zaratie sono acordato mro nico liunich et mro marin fiolo d mro piero marangon a fabriosar detta chiesa... Arhiv Bučić, sv. XIII. Centar za zaštitu kulturne baštine, Hvar.

¹⁴ Fisković, Ljetnikovac, 191.

¹⁵ Fisković, Petar Hektorović, 154, 155; Bučić, O javnim građevinama 52.

¹⁶ ... Compatres fuerunt mr petrus stanicus ... KK 1, 2; a 1586, 1588, i 1595. godine njegova žena... matia uxor mri petri stanicich... KK 1, 246, 80, 178.

¹⁷ C. Fisković, spomenici otoka Visa od IX do XIX stoljeća. U knjizi: Viški spomenici, Split 1968, 63, 186; isti (12), 206, 207.

¹⁸ ... compatres fuerunt maister antonius ziuchiuch... KK 1, 71', 72. Die 11 julij 1531.

... catherinam filiam magistri antonij ziuchouich et eius uxoris uladislaue cuius compatres fuerunt nicolaus jachoeuich et dna margarita sororis dni francisci paladini.

(bez datuma) 1538.

... Matheum filium magistris Antonij Ziuchouich et eius uxoris margarite... KK 1, 16', 199.

¹⁹ ... compatres fuerunt mro paulo filius mri nicolai ziucouich... KK 1, 13, 74. Die XIII 9mbris 1525.

... franciscum filium mi pauli ziuchouich et eius uxoris catherine... KK 1, 73. Vidi natpis u radnji: Fisković, Ljetnikovac (12), 209.

O djelatnosti Mata Živkovića zasad ne znamo, a on se prvi put spominje 1531. godine kad mu se rodio sin Ivan, pa zatim 1535. kći Goja i 1544. godine sin Pavao. Godine 1536. spominje se kao kum Filipu, sinu majstora Mihovila Kilinoge, 1544. godine Margariti, kćeri majstora Dominika Vukašinića i 1549. godine Jeleni, kćeri kovača Mihovila.²⁰ Njegov sin Pavao ima šestero djece, a spominje se od 1567. do 1587. godine.²¹ Zatim se spominju još majstori Nikola između 1560. i 1583. godine,²² te Marin 1579. godine,²³ ali o njihovoj djelatnosti također ne znamo ništa, pa čak ni to da li su se bavili zidarsko-klesarskim zanatom. I u obitelji Vukašinića bilo je zidara, ali njihova djelatnost nije dosad objavljena.²⁴ Kao zanatlije spominju se, i to 1524. godine Marko,²⁵ te Jerolim,²⁶ 1530. godine Jakov,²⁷ 1542. godine Ivan,²⁸ zatim 1544. godine Domi-

²⁰ 1531 die undecimo decembris
... johanem fillium magi mathei ziuchouich et eius uxoris flore... KK 1, 119.
Die XXVII julij 1535.

... goiam filiam ... KK 1, 95.

Die XIII julij 1544.

... paulum filium ... KK 1, 248.

Godine 1534, 1536, 1544. i 1549. spominje se kao kum: magister mateus ziuchouich
... KK 1, 231', 76', 204', 80', 64'.

²¹ Die 13 decembris 1567.

... Matheum filium Mri Pauli Xiucouich et eius uxoris D. Nadaline... KK 1, 223.

Die 24 mensis gienarij 1580.

... ioanem ... KK 1, 154'

Die 20 junij 1582.

... Nicolaum ... KK 1, 242.

1584 Die 27 8ttbris

... floriym ... Knjiga krštenih 1583—1695. (dalje KK 2), 113.

Die VIII julij 1586.

... Mariam filiam ... KK 2, 227.

Die 26 9bris 1587.

... catharinam filiam KK 2, 50.

²² Nikola je s dvije žene imao troje djece:

Die XIII maij 1560.

... Matheum filium mi Nicolai Ziuchouich et eius uxoris Petronile... KK 1, 174'.

Die octaua mensis xembris 1565.

... Floram filiam magri Nicolai Xifchouich ... KK 1, 88'.

Die XVIII mensis iunij 1679.

... fiuram filiam magistri nicolaj ziucouich et eius exoris d. luchrezie ... KK 1, 92.

²³ 1579 adi 18 ottobri

... franceschinam filiam mri marini ziucouich et eius uxoris caterine KK 1, 92'.

²⁴ O djelatnosti ove graditeljske obitelji pisat će C. Fisković u svojoj knjizi o Graditeljima hvarske stolne crkve.

²⁵ Die 4 octobrij 1524.

... floram, filiam mri marci vuchassinouich et mar ... (dalje fali) KK 1, 72.

²⁶ Die 12 februarij 1524.

... thomasinam filiam mri hieronimi uuchassinouich et eius uxoris stancice... KK 1, 264'.

²⁷ die XXIII januari 1530.

... floram filiam magi jacobi uuchassinouich et eius uxoris margarite KK 1, 74'.

die 17 nouembris 1532.

... Nicolaum ... KK 1, 231'.

die 25 maii 1536.

... floram ... KK 1, 76'.

²⁸ die 5 februarij 1542.

... margaritam filiam mri johanis uuchassinouich et eius uxoris unicientie... KK 1, 201.

nik,²⁹ 1555. godine Nikola, sin spomenutog majstora Jakova³⁰ a 1590. godine Toma.³¹

Godine 1524. spominje se kao kuma Magdalena, žena klesara Pavla. Možda je to onaj Pavao koji je zajedno s Antunom Živkovićem lomio kamen za Hanibala Lucića. Njemu se 1543. godine rodila kći Lucija, a 1551. godine kći

die XVI 9mbris 1544.

... petrum filium ... KK 1, 248'.

Die II nouembris 1554.

... margaritam filiam mri joanis uuchasinouich et uincentie eius uxoris. compatres fuerunt dnus Antonius q. spectabilis Dni Hanibalis lucij et d. margarita uxor mri francisci stailich junior. KK 1, 213.

Die 17 marcij 1559.

... hieronimam filiam ... KK 1, 140'.

Die XVIII mensis marcij 1564.

... jacobum filium ... KK 1, 145'.

Godine 1547. spominje se kao kum Ivanu, sinu majstora Petra Marinkovića, 1551. godine njegova žena kumuje Katarini, kćeri Andrije Polovinovića, 1555. godine Ivan kumuje Katarini, kćeri majstora Frana Buličevića, 1563. godine Ivanu, sinu majstora Frana Bracanovića i 1587. godine Franu, sinu Ivana krznara. KK 1, 125, 26', 144'. KK 2, 114. — Godine 1526. spominje se jedan Ivan Vukašinić, što prema godinama teško da bi mogao biti ovaj. Je li i taj Vukašinić, nije moguće utvrditi iako bi to mogla biti greška svećenika koji je upisivao u knjigu.

1526 die XV marzij

... margaritam filiam mri johanis uuchasinich et eius uxoris marie ... KK 1, 191.

²⁹ die 2 nouembris 1544.

... margaritam filiam dominici uuchassinouich et eius uxoris rade ... KK 1, 204'.

³⁰ die XVI (bez mjeseca) 1555.

... jacobum filium magistri nicolai uuchassinouich et uxoris eius d. catharine ... KK 1, 134.

die III octobris 1557.

... Joanem Paulum filium ... KK 1, 136'.

Die XV mensis februarij 1559.

... margaritam filiam ... KK 1, 217.

Die XVIII nouembris 1561.

... paulum filium ... KK 1, 256.

die X9 mensis marcij 1564.

.. joannem filium ... KK 1, 145.

Die 26 maii 1565.

... Hieronimam filiam ... KK 1, 146'.

Die 14 Decembris 1467.

... Franciscum filium ... KK 1, 89

Godine 1555. njegova žena Katarina kumovala je Katarini, kćeri majstora Frana Buličevića i 1573. godine Fili, kćeri majstora Stipana Koceljčića, a majstor Nikola kumovao je 1586. godine Frani, sinu Filipa Burića. KK 1, 29, 259. KK 2, 114.

³¹ Die XXi februarij 1590.

... Franciscum filium naturalem mri Thome filij Joanis Vuchassinovich et eius matris D Stancice. Compatres fuerunt D. Baptista Nembri et D. Hieromina uxor mri Gabrielis Parduarih.

Istog dana kršten je i Antun s istim kumovima, pa se zacijelo radi o blizancima. KK 2, 114'.

Die 4 junij 1598.

... petrum filium mri Thome Vuchassinovich et eius uxoris D. Margarite ... KK 2, 306.

Katarina.³² Zatim se 1518. godine spominje svećenik Nikola, sin klesara Marina i 1519. godine svećenik Petar, sin klesara Andrije,³³ godine 1536. rodio se Dominik, sin Ivana klesara,³⁴ a 1520. godine spominje se klesar Antonije pri gradnji velikog općinskog bunara sred trga.³⁵ Godine 1538. spominje se zidar Nikola,³⁶ a 1548. godine kumuje Domini, kćeri Sabića Sodargića Katarina, žena klesara Augustina.³⁷ Vjerojatno je to već spomenuti majstor Augustin Kanezlić, koji je također radio zajedno s Antunom Živkovićem. Godine 1554. kršteni su Ivan i Lucija, djeca klesara Antuna zvanog skarpelin, a 1557. godine rodila mu se kći Stančica.³⁸

Poznato je nekoliko podataka o boravku u Hvaru majstora iz drugih dalmatinskih gradova. Tako se 1524. godine rodio u Hvaru Damjan, sin Luke klesara iz Dubrovnika,³⁹ a to je zacijelo poznati dubrovački graditelj Luka Paskojević koji se te godine kao i 1539. godine spominje na otoku.⁴⁰ Godine 1532. kupio je zemlju u Hvaru klesar Damjan iz Dubrovnika.⁴¹ Godine 1553. rodio

³² 1543 die XXI octobris

... Luciam filiam mri pauli lapicide et eius consortis magdalene ... KK 1, 166'. die 11 martij 1551.

... catarinam filiam ... KK 1, 26'.

Godine 1524. spominje se magdalena uxor mri pauli lapicide kao kuma Kuzmi i Damjanu, sinovima klesara Luke iz Dubrovnika, te 1532. godine Ivanu, sinu Mihovila Splićanina. KK 1, 13', 73', 118'.

Možda je onaj Pavao, koji je radio 1532. godine zajedno s Antunom Živkovićem. On nije Pavao Živković, jer im žene imaju različita imena. (vidi bilj. 19).

³³ Ego presbyter nicolaus q marini lapicide baptizau ... KK 1, 110.

Petar se spominje 1519. i 1523. godine:

Ego presbyter petrus q mi andree lapicide ... KK 1, 9', 229.

³⁴ Die 6 mensis augusti 1536.

... Dominicum filium magistri joanis lapicide et eius uxoris dne margarite ... KK 1, 47'.

³⁵ R. Bučić (8), 31.

³⁶ ... mr nicolao moich (?) murario ... Hvarski spisi sv. 1, 941. Historijski arhiv, Zadar

³⁷ ... D. catarina uxor mi augustini lapicide ... KK 1, 51.

C. Fisković (12), 207.

³⁸ Die XXV februarij 1554.

... luciam filiam mi antonii tayapietra et eius uxoris margarite... KK 1, 171. Die 26 februarij 1554.

... ioanem filium mi antonii taiapietra ... KK 1, 132.

Die VIII decembris 1557.

... stanciam filiam mri antonii dicti scarpelino ... KK 1, 272.

Godine 1557. spominje se kao kum Margariti, kćeri majstora Frana Cibiškinovića ... mr antonius scarpelin ... KK 1, 272.

³⁹ 1524 adi 2 decembrajo

... cosman et damianum filium mri luce lapicide de ragusio et eius uxoris ruse. compatres fuerunt maister bernardius zincor et magdalena uxor mri pauli lapicide. KK 1, 13'.

⁴⁰ ... mr lucas pasquali lapicida de Rhagusio ... Hvarski spisi I, 144', 861. Historijski arhiv, Zadar. — C. Fisković, Naši graditelji i kipari XV—XVI stoljeća u Dubrovniku, Zagreb 1947, 96, 116.

⁴¹ C. Fisković, Dubrovački kovači i ljevači broskog oružja u XVI stoljeću, *Mornarički glasnik* 1961, br. 1, 48.

se u Hvaru Marin, sin klesara Frana Dubrovčanina,⁴² a 1556. kumuje njegov mještanin Lovro Mihovilov Magdalen, kćeri majstora Ivana Jerkovića i 1561. godine Margariti, kćeri Marka kožara. On se 1556. godine spominje kao »stanovnik Hvara«, prema tome on stalno boravi i radi na otoku, a ne samo povremeno.⁴³ Godine 1572, 1583. i 1586. rodila su se u Hvaru tri sina zidar Mihocu iz Dubrovnika, 1580. godine kumovao je Lovri, sinu majstora Nikole Kantovića, a njegova žena Magdalena 1585. godine Ivanu, sinu majstora Vicka Hansića.⁴⁴

I poznati korčulanski kamenari radili su na hvarskim javnim i privatnim građevinama. Tako je krajem XV i početkom XVI stoljeća istaknuti korčulanski kipar i graditelj Marko Andrijić počeo graditi zvonik crkve franjevačkog samostana, a nakon njegove smrti dovršili su ga njegov brat Blaž, te još dvojica poznatih korčulanskih graditelja Frano i Nikola Španić. Zvonik stolne crkve gradila su dvojica njihovih mještana Marko Pavlović zvan Milić i Nikola Karlić.⁴⁵ Polovicom XVI stoljeća Karlić je radio na nadogradnji stare stolne crkve, a njegovo djelo je njezino današnje pročelje.⁴⁶ Na kuli kneževa dvora radili su 1538. godine Franjo Pavlović i Andrija Anzulović, a vapno su im dobavljali šoltanski zidari Marin Borčić, Miho Jurjević i Marin Toljenčić. Iste godine dobili su narudžbu da isklešu tri balkona, vrata i stepenice za knežev dvor. Slijedeće godine Pavlović je klesao dijelove za kuću Ivana Spineta iz Starog Grada. Godine 1567. spominje se kao svjedok majstor Florio Pavlović,⁴⁷ a pri kupoprodaji neke zemlje u Hvaru 1540. godine Vica, žena Angela Pavlovića.⁴⁸ Krajem stoljeća u Hvaru radi i klesar Antun Korčulanin kojemu se 1600. godine rodila kći Slava.⁴⁹

⁴² Die 10 7bris

... marinum filium mri francisci lapicide ex ragusi et eius consortis tomasine... KK 1, 211.

⁴³ ... compatres fuerunt mr laurentius de michel ex ragusio, mr stephanus ex brachia abitanti in lesina et d. anzola uxor mi michaeli piliparij. KK 1, 215' ... compatres fuerunt mr laurentius lapicida raguseusis ... KK 1, 220
Godine 1566. kumuje njegova žena Anica ... anica uxor magistri laurentis lapicide ragusensis ... Katarini, kćeri majstora Luke Zlatarića. KK 1, 34.

⁴⁴ Die 23 ianuari 1569.

... nicolaum filium mri mihoci ragusei et eius uxoris chaterine ... KK 1, 240'. Die 5 decembrio 1583.

... paulum filium magistri michoch murer raguseo et eius uxoris d. mandalene. cuius compatres fuerunt d. antonius lucius et d. marina uxor d. petri ferro. KK 2, 302. Die po Majj 1586.

... Joanam filium mi Mihoci de Ragusa ... KK 2, 175.

... compatres fuerunt D. Mandalena uxor mi Mihse murir... KK 2, 174', 194.

⁴⁵ Fisković, Ljetnikovac. 194.

⁴⁶ C. Fisković, Novi podaci o Hanibalu Luciću, *Čakavska rič* I, 1974, 12.

⁴⁷ Fisković, Ljetnikovac, 195, 196, 257.

⁴⁸ ... Uicentia uxor mri Angeli paulouich ... Hvarski spisi 1, 206'. Historijski arhiv, Zadar

⁴⁹ Die 16 7bris 1600.

Ego presbyter Franciscus Nicolinus canonicus baptizau filiam legitimam mri Antonii lapicide de Curzola et Catarine eius uxoris, cui fuit ipolitus nomen Slaua. Compatres eius fuerunt Dnus Franciscus Vidalis et Dna Jacobina uxor Dni Jacobi Balcij Lucij. KK 2, 357.

U Hvaru je našao posao i klesar Trifun zvan Barulaus zacijelo iz crnogorskog Bara, kojemu se 1518. godine tu rodio sin Ivan.⁵⁰ Godine 1553. brački klesar Franjo nabavio je kamen za gradnju zvonika crkve u Pitvama, a 1556. godine spominje se klesar Juraj, sin majstora Mata iz Klisa.⁵¹ Godine 1537. rodila se u Hvaru Margarita, kći klesara Ivana iz Krajine,⁵² a 1576. Vicko Martinović, zidar iz Omiša gradio je u Jelsi kuću Ivanu Stanihniću.⁵³

No poznato je i nekoliko podataka o djelatnosti hvarskih zidara i klesara izvan rodnog otoka. Krajem XV stoljeća klesar Mihovil Puhera spominje se kao suradnik istaknutog renesansnog kipara Ivana Dunkovića u Ugarskoj, a zatim se 1507. godine spominje kao stanovnik Zadra.⁵⁴ Godine 1551. spominje se u Korčuli Marin Hvaranin, a slijedeće godine njegov mještanin Franjo, sin majstora Pavla radi na krovu palače korčulanskog kneza.⁵⁵

U XVI stoljeću spominje se u Hvaru i više zlatara, ali njihova djelatnost nije nam poznata, a predmeti tog zanata koji su se djelomično sačuvali po otočnim crkvama nemaju oznake ni potpis pojedinih majstora. Jedino potpisano zlatarsko djelo iz 1509. godine štap biskupa Franje Pritića rad je kninskog zlatara Pavla Dubravčića.⁵⁶ Je li ovaj majstor radio taj štap u Hvaru ili u nekom drugom dalmatinskom gradu nije dosad poznato iz arhivskih spisa, no zacijelo je bio istaknut zlatar kad je biskup kod njega naručio takav rad.

U Hvaru se u prvoj polovici XVI stoljeća spominje zlatar Andrija, kojeg neki spisi nazivaju i »Ser«, što znači da je bio ugledan građanin, spominju se i njegovi sinovi majstor Ivan i svećenik Marko, a imao je još sina Mata, koji se rodio u Hvaru. Često se spominje i kao kum zajedno sa ženom Katarinom.⁵⁷

⁵⁰ adi 12 marzo 1518.

ego presbyter nocilaus qmarini laticide baptizau i joanem filium trifoni laticide cogno (?) nomino barulaus et eius uxoris radusse ... KK 1, 110.

⁵¹ Fisković, Ljetnikovac, 193, 196.

⁵² die 22 mensis mai 1557.

... margaritam filiam mi joannis de Craina laticide et eius uxoris radoslaue... KK 1, 136.

⁵³ Fisković, Ljetnikovac, 196.

⁵⁴ C. Fisković, Zadarski sredovječni majstori, Split 1959, 26.

⁵⁵ Fisković, Ljetnikovac 191.

⁵⁶ N. Bezić Božanić, Renesansni umjetnički obrt u Dalmaciji, *Mogućnosti* XXIII, 1976, br. 3—4.

⁵⁷ Možda je to zlatar Andrija Splitsanin, čiji je sin Ivan učio zlatarski zanat kod istaknutog splitskog zlatara Petra Zakočevića. C. Fisković, *Umjetnički obrt XV—XVI stoljeća u Splitu*, Marulićev zbornik, Split, 1950, 153, 154.

Die X aprilis 1524.

... johanem baptistam filium maistri andree aurificis et eius uxoris chaterine... KK 1, 113'.

Die 25 julij 1529.

... matheum filium ... KK 1, 193.

Godine 1524. kumovao je Tomasini, kćeri majstora Jerka Vukašinovića, 1520. Jurju, sinu majstora Jakova Gazetića, 1535. Gabrijelu Kristofora Gazarija, slijedeće godine Flori majstora Jakova Vukašinovića, a 1542. Kuzmani, kćeri Andrije Rabusića ... compatres fuerunt ser andreas aurifex ... KK 1, 264', 94', 96, 76', 21. Njegova žena Kata također se više puta spominje kao kuma. KK 1, 19', 267, 29, 82. — Godine 1537. spominje se kao kum, a 1547. i 1548. kao svećenik njegov sin Marko ... Ego presbiter marchus filius mri andree aurificis baptizau ... KK 1, 198, 81, 125'. Godine 1545. spominje se kao kum Koradu, sinu majstora Vicka njegov sin Ivan ... compatres fuerunt mr Johannes mri Andree aurificis ... KK 1, 23.

Sin mu Nikola spominje se 1540. godine na otoku Visu, gdje je kao i svi imućniji Hvarani imao svoje zemlje.⁵⁸

Zatim u Hvaru radi Frano, sin zlatara Luke iz Splita,⁵⁹ a njegov sin Luka, koji se rodio u Hvaru 1536. godine nastavio je očevo zanat i kao majstor spominje se 1568. godine kad mu se rodila kći Lukrija.⁶⁰ Iz Dubrovnika je došao Frano Florijev, koji se tu spominje 1538. godine pri prodaji jednog dragulja,⁶¹ a 1544. godine u jednoj ispravi kao stanovnik Hvara.⁶² Dubrovčanin je i Frano Maršić Nikolin sin koji se u Hvaru spominje od 1535. do 1557. godine,⁶³ a zlatar je i njegov sin Frano koji se spominje kao junior od 1562. do 1580. godine.⁶⁴ Godine 1537. i 1538. spominje se zlatar Frano iz Dubrovnika kao vlasnik zemlje u Visu, ali je teško odrediti o kojem se od ovih Dubrovčana radi.⁶⁵ Godine 1561. spominje se zlatar Ivan,⁶⁶ a 1539. godine spominje se kao svjedok zlatar Frano u Starom Gradu.⁶⁷ Je li to neki od spomenutih hvarskih zlatara ne može se utvrditi, jer su majstorima ovog zanata rijetko zabilježena prezimena.

Kovački proizvodi svestrano primjenjivani u svakodnevnom životu uvjetovali su i veći broj zanatlija na otoku, a poznato je i nekoliko podataka o njihovoj djelatnosti. Tako je hvarski kovač Mato, sin majstora Jurja skovao 1529. godine četiri željezne maškule za brod Dubrovčanina Nika Jerka Bunića, a 1531. godine njegovu mještaninu Nikoli Kabužiću maškul, bombardu i smarilije.⁶⁸ On se u Hvaru spominje već 1517. godine kao kum Damjanu, sinu Luke

⁵⁸ ...io nicolo fiol di maistro Andrea orese ... Godine 1538. spominje se u Hvaru kao svjedok: 1538. adi 3 xmbrio in lesina... nicolao fiol di mo andrea orese testibus. Hvarski spisi I, 1, 294. Historijski arhiv, Zadar.

⁵⁹ 1536 adi ultimo februarij ... lucham filium francisci mri luce aurificis et eius uxoris lucie... KK 1, 164'. Die secunda octobris 1538.

... Hieronimam filiam francisci filij q mri luce aurificis spatensis... KK 1, 96. Godine 1540. spominje se pri jednoj kupoprodaji: Franciscus filius q magri Luce aurificis di Lesina... Hvarski spisi I, 187' Historijski arhiv, Zadar

⁶⁰ Die X8 mensis februarij 1568. ... lucretiam filiam mi luce aurificis et eius uxoris d. margarite... KK 1, 177'. Die 4 marcij 1569.

... hieronimam filiam mri luce aurifici... KK 1, 104.

⁶¹ Godine 1539. spominje se kao svjedok: ... mro franco di fiorio aurifici... Hvarski spisi I, 134, Historijski arhiv, Zadar. N. Bezić-Božanić, Umjetnički obrt na otoku Hvaru u XVI i početkom XVII stoljeća. Referat na Simpoziju u povodu 360-godišnjice hvarskog kazališta (u tisku).

⁶² C. Fisković, Dubrovački kovači i ljevači, 48.

⁶³ Godine 1538. spominje se kao svjedok: francisco marsich aurifico testibus ... Hvarski spisi I, 79', 80, 142. Historijski arhiv, Zadar KK 1, 196, 78', 50, 130, 251', 53', 85, 145, 146'.

⁶⁴ ... compatres fuerunt magister franciscus marsich aurifice junior... KK 1, 34', 239, 89, 258, 68.

⁶⁵ ...magister franciscus aurifex de ragusio habitator lesine... Hvarski spisi I, 936, Historijski arhiv, Zadar.

⁶⁶ Die XI mensis septembris 1566. ... paulum filium joanis aurifici et eius uxoris dne juliane... KK 1, 257'. — Godine 1561. i 1568. spominje se njegova žena kao kuma. KK 1, 174', 148.

⁶⁷ Godine 1539. i 1540. spominje se ... testibus mo francisco aurifice in ciuitate ueteri... Hvarski spisi I, 158'. Historijski arhiv, Zadar

⁶⁸ Fisković, Dubrovački kovači i ljevači, 47.

Damjanova iz Komiže i Katarini, kćeri majstora Petra Deškovića, slijedeće godine kumuje Franu, sinu Andrije Stipčevića, 1522. godine Luki, sinu kovača Mihovila, a 1525. godine rodila mu se kći Margarita.⁶⁹ Godine 1522. spominje se kovač Ivan, sin majstora Mihovila, koji se zacijelo po zanimanju koje se prenosi s oca na sina spominje i s prezimenom Kovačić.⁷⁰ S tim prezimenom spominje se i kovač Marko kojemu se 1564. godine rodio sin Ivan, pa nije isključeno da je to i jedan od sinova kovača Ivana Mihovilovog.⁷¹ Godine 1525. spominje se kovač Andrija Jurjev kao kum Franu, sinu majstora Marina Gargurića, a 1527. godine rodila mu se kći Stančica.⁷² Iste godine rodio se kovaču Pavlu sin Juraj,⁷³ a 1532. godine kovaču Nikoli Marinovom sin Ivan.⁷⁴ Nikola se 1525. godine obvezao Dubrovčaninu Niku Kabužiću da će mu skovati bombardu i dva maškula, a jednako je tako i kovač Nikola Vladić radio na izradi oružja s već spomenutim Matom Jurjevim. Godine 1550.⁷⁵ Vladiću se rodila kći Margarita.⁷⁶ Godine 1538. spominje se u Hvaru kovač Stjepan Dubrovčanin, a 1544. godine vlasnik je nekog zemljišta na otoku Visu.⁷⁷ Iste godine u jednoj ispravi spominje se kao svjedok Nikola, sin kovača Augustina iz Tra-

⁶⁹ ... magr. Matheus q. mri Gieorgij... KK 1, 9, 41, 69', 161. die 23 iuno 1521. ... helliām filium mri mathei fabri et eius uxoris petronelle... KK 1, 63. Die prima februarij 1525.

... margaritam filiam mri mathej fabrj et eius uxoris petre... KK 1, 184'.

⁷⁰ Die poultimo jullij 1522.

... lucam filiam mi johanis q. mi michaelis fabri et dragne eius uxoris... KK 1, 161.

... compatres fuerunt magister petar cingalouich et dragna uxor magistri ioanis couacich. KK 1, 212', 101.

⁷¹ Die 14 nouembris 1564.

... joanem filium mri marcij couacich et eius uxoris catarine... KK 1, 146'. adi 5 octobris 1567.

... franciscum filium ... KK 1, 89.

adi 23 marzo 1573.

... georgium filium mri marci couach... KK 1, 105.

⁷² compatres fuerunt andres faber ferarius q. gieorgij... KK 1, 72'.

die prima augusti 1527.

... stancicam filiam mri andree fabri ferarij et uxoris eius cuite... KK 1, 265.

⁷³ die III junij 1527.

... gieorgium filium mri pauli fabri ferarij et stane eius uxoris... KK 1, 94.

⁷⁴ die XXV nouembris 1532.

... johanem filium magistri nicolaj fabrj et eius uxoris catarine... KK 1, 119. die 9 maij 1535.

... marinum... KK 1, 196.

die 13 octobris 1544.

... luciam ... KK 1, 167.

die XVII augusti 1554.

... dominicum ... KK 1, 54.

⁷⁵ C. Fisković (41), 47.

⁷⁶ die III martij 1550.

margaritam filiam mi nicolai uladich fabro et eius uxoris chatarine... KK 1, 209'.

⁷⁷ ... mro stephano fabro... mr stephanus fabre rhaguseus... cuita uxor mri stephani fabris ragusino... Hvarski spisi I, 944, 161, 120. (Spisi Alvisa Trona s oštećenom impaginacijom.) Historijski arhiv, Zadar

nija.⁷⁸ Godine 1540. spominje se Jakov Dujmičić Grgura,⁷⁹ a 1542. godine Luka iz Krajine, kojemu su se od 1544. do 1552. godine u Hvaru rodila tri sina. To je zacijelo kovač Luka Filipović, koji je 1551. godine radio ključeve za orgulje hvarske stolne crkve, jer se i njegov najstariji sin zove Ivan Filip.⁸⁰ Od 1544. do 1569. godine spominje se kovač Mihovil,⁸¹ a 1557. do 1573. godine kovač Nikola.⁸² Godine 1557, spominje se kao kum Margariti, kćeri majstora Frana Cibiškinovića kovač Alojzije,⁸³ a 1562. godine rodila se kći Trifunu, zetu Nikole kovača iz Perasta.⁸⁴ Godine 1563. rodio se Marin, sin kovača Pav-

⁷⁸ ... Nicolao filio mri Augustini fabri de Trani... Isto I, 950.

⁷⁹ ... jacommo dujmichich gregorij fabri... isto I, 303'.

⁸⁰ Godine 1542. kumovao je Luciji Stjepana Poljičanina... mr Luchas faber de craina... KK 1, 166.
die XXVI octobris 1544.
... Joannem phillipum filium mri luce fabri et eius uxoris dobre... KK 1, 167.
die XVII aprilis 1547.
.. hieronimum ... KK 1, 128.
die 20 mensis julij
... jacobum joannem... KK I, 131.
C. Fisković, Iz glazbene prošlosti Dalmacije. Orgulje, *Mogućnosti XXI*, 1974, br. 6—7, str. 746.

⁸¹ die 30. octobris 1547.
... dominicum filium mi michaelis fabri et eius uxoris margarite... KK 1, 51.
die 8 mensis octobris 1552.
... franciscam filiam... KK 1, 83.
die 23 mensis iulij 1554.
.. joannes filius... KK 1, 133.
die ultimo mensis aprilis 1560.
... catherinam filiam posthumam mi michaelis fabri et eius relicte uxoris d. margarite... KK 1, 30.
Čini se da su bila dva kovača Mihovila, i to jedan koji ima ženu Katarinu, prvo dijete mu se rodilo 1544. godine, a 1569. godine posljednje. Drugom kovaču Mihovilu koji ima ženu Margaritu prvo se dijete spominje 1552. godine, a 1560. spominje se već njegova udovica.
die XIII januarij 1544.
... franciscum filium mri michaelis fabri et eius uxoris catarine... KK, 1, 79'.
die XVIII aprilis 1546.
... margaritam filiam... KK 1, 206.
die 21 mensis octobris 1549.
... helenam ... KK 1, 64'.
die 2 mensis augusti 1563.
... stephanum ... KK 1, 274.
die 13 februarij 1569.
... margaritam ... KK 1, 225.

⁸² Die prima 9mris 1557.
... lucam filium mri nicolai fabri et eius uxoris lucie... KK 1, 174.
die 20 julij 1568.
... Hieronimam filiam... KK 1, 147'.
die 8 februarij 1573.
... Hieronimum filium... KK 1, 104.

⁸³ ... cuius compatres fuerunt mr aloysius faberferarius... KK 1, 216'.

⁸⁴ die 10 9mbris 1562.
.. catharinam filiam trifonis de perasto generis magri nicolai fabri ferarij eiusque uxoris d. marie ... KK 1, 34'.

la,⁸⁵ 1568. godine spominje se kovač Marin, sin već spomenutog kovača Nikole Marina,⁸⁶ kovač Antun kumovao je 1572. godine Katarini, kćeri Jerolima Gotifreda,⁸⁷ a 1574. rodio se Luka, sin kovača Jakova, trećeg sina kovača Luke iz Krajine.⁸⁸ Godine 1579. spominje se kovač Vicko,⁸⁹ a 1586. kovač Ivan.⁹⁰

Godine 1539. spominju se pri kupoprodaji zemljišta u Starom Gradu kovači Juraj i Nikola.⁹¹

U Hvaru je radio i sabljar Aleksandar,⁹² kojemu se 1569. godine rodio u Hvaru sin Juraj, a spominju se i bombardijeri, i to Benedikt iz Poljica⁹³ koji je 1549. godine kumovao Matu, sinu krojača Kristofora i Antun iz Mletaka, koji je 1568. kumovao Franu, sinu Marina kovača. Njemu se 1584. godine rodila kći Pulisana, a 1588. godine kći Izabela.⁹⁴

Zanatlije drvodjelske struke bili su brojni na otoku Hvaru, a dijelili su se na drvodjelce, koji su izrađivali kućni namještaj, drvenariju za kuću i radili razne druge drvodjelske poslove, te bačvare, jer je potreba za njihovim proizvodima na otoku bila velika. Tako se 1538. godine spominje drvodjelac Marko,⁹⁵ koji je ujedno bio i član posade na tvrđavi. Godine 1520. spominje se

⁸⁵ die XXIII mensis marcij 1563.

... marinum filium mi pauli fabri et eius uxoris d. catarine... KK 1, 221'.

⁸⁶ die 23 iulij 1568.

... franciscum filium naturalem mri marini fauri habuit cum iulia bogdinichia... KK 1, 89'.

die 13 luio 1572.

... hieronimam naturalem filiam mri marini fabri q. nicolai quam habuit cum iudita bogdinichia.. KK 1, 149'.

⁸⁷ ... compatres fuerunt mr Antonius faberferarius... KK 1, 36'.

⁸⁸ die 24 augusti 1574.

... lucam filium mi iachobi fabri et eius uxoris margarite... KK 1, 178.

⁸⁹ ...compatres fuerunt mr Vincentius faber... KK 1, 67'.

⁹⁰ die 12 januarij 1586.

... Joanam filium Dominici fabri et eius uxoris Anice... KK 2, 174'.

⁹¹ 1539. die 29 septembris

... mr Georgius faber, per se et heredes suos, jure proprio et in perpetuum ac... meliori modo et dedit, tradidit et vendidit mro Paulo butario ibi puti stipulant et accept per se heredibus et sucesoribus sius unum eius terenum per vineatum et parti no cum arboribus fructiferis possitum in campo Sti Stephani loco vocato colselomina dola longitudinis passum quinquaginta octo in circa et latitudinis passum quadraginta quinque in circa, supra hos confines vs. a levanti' mr Mateus butarius a ponenti' selomin dol a meridie mr Nicolaus faber... Hvarski spisi 1, 132'. Historijski arhiv, Zadar

⁹² die 13 februarij 1569.

... Georgium filium mri Alexandri spadarij et eius uxoris D. Chatarine. Cuius compatres fuerunt Georgius Zachon paronus fregate et Marieta famula q. d. Joannis Jacobi de Nembri brixiensis, KK 1, 104.

⁹³ .. compatres fuerunt mr benedictus de polica bombardier... KK 1, 208.

⁹⁴ ... antonius de uenecia bombardier... KK 1, 89'

1584. die 25 marcii

... joanam pulisanam filiam d. antonii bombardier et ejus uxoris d. anzeliche... KK 2, 173.

die XIII maij 1588.

... isabelam filiam antonij uocara (nocara?) bombardierij et eius uxoris d. angeline... KK 2, 175'.

⁹⁵ ... compatres fuerunt mr marcus socius in castro ... KK 1, 265.

... Marco fabro lignario socio iz castro. Hvarski spisi 1, 54'. Historijski arhiv, Zadar

Juraj Bonaca ili Benaca,⁹⁶ koji 1532. godine radi na orguljama hvarske stolne crkve. Na tom poslu rade 1537. godine drvodjelci Cvitan, 1545. godine Ivan Ronula, 1548. godine Petar, Mihovil Rudinić i Nikola Ančić.⁹⁷ On se u Hvaru spominje u ispravama od 1538. do 1568. godine, a više puta je zapisan i s nadimkom Mičunko.⁹⁸ Godine 1567. rodio se Dominik, sin drvodjelca Kristofora iz Mletaka,⁹⁹ od 1578. do 1589. godine spominje se drvodjelac Marin Damjanić,¹⁰⁰ 1579. Vinko,¹⁰¹ a 1587. Petar, kojem se te godine rodio sin Melkior.¹⁰²

Između njih treba posebno istaći bačvare, koji su proizvodili velik broj bačava za vino, slanu ribu i suhe smokve. Kolika je bila potreba za bačvama otkrivaju podaci iz Foscarinijeve Relacije 1572. godine da se godišnje u hvarskoj komuni proizvede oko pet tisuća bačava vina, lovila se velika količina srdele, koja se solila, pa je godišnja proizvodnja bačava znala iznositi do šest tisuća dukata.¹⁰³

Godine 1517. spominje se bačvar Stjepan, 1522. godine rodila se Franka, kći bačvara Marina Udovičića, 1537. godine kupio je bačvar Marin Marinić zemlju, 1539. godine spominju se u Starom Gradu Nikola i Pavao također pri kupnji zemlje, a iste godine Petar, sin bačvara Mata kupio je u Starom Gradu od majstora Andrije Krančića neku zemlju. Godine 1541. obvezao se bačvar Pavao Jurešić da će u Komiži na otoku Visu učiniti bačve, ali on ne boravi stalno na tom otoku, već u Hvaru, gdje se spominje od 1541. do 1553. godine. Godine 1544. spominje se bačvar Nikola Marinić, 1544. Petar i Juraj s otoka Brača, 1566. godine Vicko Kansić, a 1581. Ivan Kapitanić. Bačvarâ je zaciijelo bilo i

⁹⁶ Die XIII maij M D XX

Ego thomas grifficus canonicus et primicerij pharensis baptizau matheum filium mri georgij benaza et margarite eius uxoris ...

KK 1, 185'.

die 19 martij 1525.

... franciscum filium ... KK 1, 72'.

⁹⁷ C. Fisković (80), 718, 733, 745, 746.

⁹⁸ adi 28 april 1538.

... dominicam filiam mi nicolai ancich et eius uxoris dne margarite ... KK 1, 48.

... compatres fuerunt magr Nicolaus Michuncho sive ancich... KK 1, 31', 34, 81', 127', 235', 53'. 239, 174.

⁹⁹ Die XVII mensis februarij 1567.

... dominicum filium mi christophori marangoni de uenezijs et eius uxoris d. margarite ... compatres fuerunt dnus hortensius bertucius et dna julia uxor dni antonij lucij. KK 1, 58.

¹⁰⁰ die 25 aprilis 1578.

... joanem filium magistri marini damianig marangoni et ejus uxoris d. margarite ... KK 1, 153.

die XIII aprilis 1587.

... ueronicam filiam mri marini fabrilignarij ... KK 2, 389'.

Die XX 7bris 1589.

... Dominicam ... KK 1, 80'.

¹⁰¹ ... compatres fuerunt mr uincentius faber lignarius ... KK 1, 67.

¹⁰² Die 8 januarij 1587.

... Melchiorem filium mri Petri fabrilignarij et eius uxoris D. Lucie. KK 2, 227'.

Die XXI Aprilis 1600.

... Uincentium filium naturalem mri Petri marangoni et eius matris D. Dobre Sumeteloue ... KK 2, 392'.

¹⁰³ Š. Ljubić, Commissiones et relationes venetae, tom II, Zagreb 1877, 222. — G. Novak, Mletačka uputstva i izvještaji 1572—1590, Zagreb 1964, 39.

više, ali se u spisima ne spominje uvijek zanimanje pojedinog zanatlije, već mu uz ime stoji samo oznaka *magister*.¹⁰⁴

Odnosi u zanatstvu ne spominju se u Hvarskom statutu, samo je 1541. godine donesena jedna odluka baš u vezi s bačvarima. Naime kad bi u ljetnim mjesecima ponestalo vode u hvarskim bunarima, ona bi se dovozila brodovima s izvora u Jelsi. Tada su bačvari morali iz svojih radionica dati sve raspoložive bačve, a komuna bi im po bačvi za svako putovanje plaćala po jedan solid.¹⁰⁵

Jednako tako nalazimo i nekoliko brodograditelja između kojih je svakako najznačajnija ličnost Toma Bevilaqua, jedan od vođa pučkog ustanka, koji je umro 1510. godine.¹⁰⁶ Njegov sin Nikola zacijelo se bavio očevim zanatom, a spominje se i kao admiral hvarske luke.¹⁰⁷ Godine 1518. spominje se kao kum, 1524. godine rodila mu se kći Katarina, 1526. Margarita, a 1528. godine sin Vicko.¹⁰⁸ Iz ove obitelji je i majstor David, koji se spominje od 1525. do 1553. godine,¹⁰⁹ ali nije poznato da li je bio brodograditelj. Godine 1528. spominje se brodograditelj Jerolim Vickov,¹¹⁰ 1536. godine obvezao se u Hvaru korčulanski brodograditelj Petar Radotović da će sagraditi brod,¹¹¹ a 1567. godine spominje se u Hvaru njegov mještанин Tomo, sin majstora Benka.¹¹²

Dobre ekonomske prilike uvjetovale su na otoku Hvaru razvijanje krojačkog zanata. Oporuke, popisi miraza i kuća često nam otkrivaju odjeću Hvarana XVI stoljeća, a i pjesnik Petar Hektorović u svom »Ribanju« slikovito je opisao odijelo jednog vlastelina svog vremena.¹¹³ Kroz čitavo XVI stoljeće susrećemo u arhivskim spisima krojače, koji dolaze na Hvar ne samo iz susjednih dalmatinskih gradova, već i iz Italije, Grčke i Furlanije. Tako se 1517. spominje krojač Šimun, 1519. godine Ivan Koitović s otoka Brača i najpoznatiji hvarski krojač iz prve polovice stoljeća Žuvić Sasonić iz Kotora, čiju djelatnost možemo pratiti sve do 1545. godine kad se spominje mrtav.

Godine 1526. spominje se krojač Bernard, 1539. godine Luka, 1541. godine Nikola Kranica iz Starog Grada, 1545. godine Ivan iz Splita, 1547. Kristo-

¹⁰⁴ N. Bezić-Božanić, Bačvarski zanat na otocima Visu i Hvaru (rukopis). U radnji je sakupljena sva arhivska građa o tom zanatu.

¹⁰⁵ Š. Ljubić, *Statuta et leges civitatis Buduae, civitatis Scardonae et civitatis et insule Lesina*, Zagreb 1882—3, 268.

¹⁰⁶ J. Stipišić, Dva izvora za povijest pučkog ustanka na Hvaru 1510—1514. (Izdavanje Centra za zaštitu kulturne baštine — šapirografirano), Hvar 1976, 22; isti Glavni izvori za poznavanje pučkog ustanka na Hvaru (u prilogu ovom zborniku)

¹⁰⁷ G. Novak, Hvar kroz stoljeća, Zagreb 1972, 82, 83.

¹⁰⁸ ... *compadres fuerunt mag nicolaus q mag thome beuilaqua ... KK 1, 1524. duodecimo die mensis julij. ego presbiter matheus lucanas baptizaui catharinam filiam mi nicolai q mi thome biuilaqua et eius uxoris d hysabete... 1526. Margarita, 1528. Vicko. KK 1, 261, 13', 191, 230.*

¹⁰⁹ ... *mr dauid beuilaqua ... KK 1, 114', 192, 46, 95, 283'.*

¹¹⁰ ... *mr hieronimus q. uincenjij calafatus ... KK 1, 94. Die mensis mayi 1547. Calidonium filiam naturalem mi dauidi biuilaqua quam habuit chum d pera. KK 1, 24'.*

¹¹¹ 1536. *adi 29 octobris in lesina ... mro piero radatouich da corzula ... Hvarski spisi 1, 564. Historijski arhiv, Zadar*

¹¹² ... *Mr Thomas calafatus filius mri Benchi de corcyra nigra. KK 1, 240.*

¹¹³ P. Hektorović, *Ribanje i ribarsko prigovaranje*, Zagreb 1951, 70.

for, a od 1551. do 1566. godine Ivan Jerković. Tri krojača došla su iz Mletaka, i to 1550. godine Franjo, koji se u Hvaru spominje do 1558. godine, zatim Gaspar Varotaris 1554. godine, koji je bio i član posade u Tvrđavi, te Zanmaria Ivanov, čija je djelatnost u Hvaru poznata od 1561. do 1589. godine. Te je godine zajedno s krojačem Jurjem iz Zadra procijenio odjeću i razne druge predmete u kući Nikole Leporinija. Od 1564. do 1578. godine spominje se u Hvaru krojač Ivan Jakovljević iz Grčke zvan Cipriot, vjerojatno s otoka Cipra, te njegov zemljak Mihovil Grk. Zatim tu radi od 1563. do 1594. godine Stjepan Martinović s otoka Brača, koji se spominje posebno kao stanovnik Hvara, 1568. spominje se Jerolim Stanušić, a 1574. godine krojač Petar. Iz Šibenika je došao Ksaver 1574. godine, iz Kotora 1584. godine Antun Trifunov, a 1593. Ivan iz Furlanije. To je zacijelo krojač Ivan iz Gorice, koji se 1595. godine spominje pri kupoprodaji jednog vrta u Hvaru. Zatim se 1590. spominje još krojač Marko, a krajem stoljeća Franjo.

Krojačkim zanatom bavila se i istaknuta hvarska obitelj Prdvarića, a najstariji je u obitelji Jerolim, koji se prvi put spominje 1519. godine kad mu se rodila kći Margarita. Njegov sin Gabrijel rodio se 1534. godine, nastavio je očev zanat i bio ugledna ličnost, a 1573. godine spominje se kao prokurator pučana. Njegov otac čija se nadgrobna ploča nalazi u crkvi franjevacu u Hvaru imao je posjede na otoku Visu, a Gabrijel je 1588. godine zastupao Višane pred mletačkom vlašću. Slijedeće godine spominje se njegova udovica u Visu, a 1591. godine njegov najstariji sin Jerolim. U viškom predjelu Kut i danas stoji Prdvarićeva kuća građena u renesansno-baroknom slogu, jer je ova obitelj u XVII stoljeću stalno u Visu, a to su upravo potomci majstora Gabrijela, koji je kao i ostali imućni Hvarani imao posjede na ovom udaljenom otoku. Zatim se još iz ove obitelji spominje i majstor Petar prvi put 1528. godine i 1562. godine Frano, također krojač.

Zanatlijâ kožarske struke bilo je više, i to postolara, krpača cipela, krznara i kožara. Postolari i krpači cipela bili su najbrojniji, no oni i nisu posebno odvojeni, i jedni i drugi spominju se pod nazivom *caligharius* i *cerdo*. Tako se od 1517. do 1532. godine spominje Šimun iz Korčule, a 1518. godine Marin Gargurić. Iz ove obitelji spominje se još postolar Ivan, 1543. godine Grgur i Marin mlađi od 1563. do 1589. godine. Iz Korčule došao je postolar Jerolim, koji se spominje 1531. godine sa svoja tri sina također postolara Cvitom, Petrom i Grgurom, a iz Paga Ivan Stipčić, koji je poznat još kao Ivan de Pago i Pažanin. Godine 1517. rodila mu se u Hvaru kći, a 1540. godine kupio je zemlju na otoku Visu od postolara Ivana Sapčića. Iz Splita 1525. godine dolazi majstor Jerolim, iste godine spominje se postolar Mato, Marko iz Korčule i Marin Gai. U obitelji Gai koja se spominje kao Gaio i Gaghio ima više zanatlija, pa se 1519. godine spominje Nikola, 1536. godine Frano, 1553. godine Andrija, slijedeće godine Vicko, 1558. godine Nikola, a 1581. godine negov sin Ivan Frano. Godine 1527. spominje se postolar Grgur, zet Mihne, 1541. godine Ivan, 1542. godine Vito, a 1547. godine Petar Jerković. I u ovoj obitelji ima nekoliko zanatlija, pa se još spominje njegov sin Vicko, zatim Nikola, Jerolim, Josip, Grgur i Jakov. Jesu li se i oni bavili ovim zanatom nije poznato, ali uz imena imaju uvijek oznaku zanatlije. Godine 1549. spominje se postolar Luka iz Krajine, slijedeće godine Nikola, 1553. godine Stjepan Kosović s otoka Brača, 1558. godine Tomo Grgio ili Grego i 1572. godine Ivan s otoka Cipra zvan Cipriotto.

Krznari zvani još i kožuhari radili su također u Hvaru, pa se 1518. godine spominje krznar Andrija iz Splita, 1528. godine Jerolim, 1542. godine Ivan iz Brindisija, 1545. godine Mihovil iz Zadra, 1552. godine Gašpar, 1556. godine Marko i njegov sin Ivan, a zatim 1584. godine Marko Beloti zvan i Bolotović i 1590. godine Ivan iz Dubrovnika. Od kožara spominju se samo dvojica, i to 1522. godine Santinus iz Apulije i 1583. godine Benedikt.

Bojadisare sukna također nalazimo među hvarskim zanatlijama. Tako se 1524. godine spominje Bernard, od 1527. do 1550. godine Leonard iz Dubrovnika, od 1538. do 1554. godine Blaž Dubrovčanin, koji se u jednom dokumentu spominje i kao Blaž Franov Radovinović, 1552. godine Nikola i od 1553. do 1580. godine Gašpar Šimunov.¹¹⁴

Brijačnice su uvijek bile stjecište mještana i u njima je život bujao više nego u drugim dućanima i radionicama, pa su se u njima više puta i sklapali razni ugovori. Iz jednog arhivskog spisa iz 1590. godine doznajemo da je jedna od tih brijačnica bila na glavnom gradskom trgu — pjaci¹¹⁵ i da se ta radnja zvala i apoteka, jer su se u njoj vjerojatno liječile neke bolesti, puštala krv, vadili zubi, a zacijelo i prodavali melemi i neki drugi lijekovi. Godine 1516. u Hvaru se spominje brijač Marin iz Korčule, 1519. godine Dominik iz Trogira, 1521. godine Juraj, a 1523. godine Vicko.¹¹⁶ Zatim se 1519, 1526. i 1543. godine spominju Antun, Bartul i Grgur Kominovići,¹¹⁷ 1527. godine brijač Mato, 1535. godine Ivan, 1538. Nikola Tristudović, a slijedeće godine Marko Tristudović.¹¹⁸ Iz Šibenika je došao brijač Šimun, a njegov dućan spominje se 1540. godine,¹¹⁹ iz Mletaka je Marko Antun Glanči koji se spominje 1544. godine, zatim se 1547. godine spominje Andrija, 1554. Jakov a 1561. godine Mihovil s otoka Šolte. Godine 1566. radi u Hvaru brijač Petar Falkunić, slijedeće godine spominje se Conti de Bono, a 1569. Tomo Bogdinić. Iz ove obitelji spominju

¹¹⁴ N. Bezić-Božanić, Nekoliko podataka o odjeći i njenim majstorima u renesansnom Hvaru, *Izdanja Historijskog arhiva u Splitu* (u tisku).

¹¹⁵ Die 9 Madij 1591. Actum Phari in Apotecha magistro Antonij Barbitonsoris posita in platea communis ... Hvarski spisi 3, 327.

¹¹⁶ Die 25 septembris 1516. Franciscum filium mri marini barbitonsoris de corcula et flore ... 1519. Margarita, 1521. Jerka. KK 1, 69, 112, 184'. — ... catarina mulier mi domenego barber. KK 1, 184. — Die 12 februarij 1522. margaritam filiam mri dominici barbitonsoris... Godine 1527. spominje se kao kum... magister Dominicus barbitonsoris traguricis ... KK 1, 187', 192. Die 7 aprilis 1521. ... mathiam f. mri georgij barbitonsoris et eius uxoris d. iuanice ... 1527. Ivan, KK 1, 186', 116, 197, 201. ... maister uincentius barbitonsor ... KK 1, 113.

¹¹⁷ ... maister antonius cominouich ... mr. bartucius cominouich ... KK 1, 184, 230. — Die 2 martij 1543. ... catharinam f. mri gregorij cominouich et eius uxoris angele, 1546. Frano, KK 1, 22, 81.

¹¹⁸ Adi 28 april 1527. ... margaritam f. mri mathei barbitonsoris. KK 1, 192. — —1540. Liesina di 15 feurir ... mr Matthio barbiere ... Hvarski spisi 1, 262. HAZ — Die 22 mensis zen 1535. ... stancicam s. magi Johanis barbiro et eius uxoris Magdalene ... mr nicolaus tristudouich ... KK 1, 266, 96. — 1539. spominje se kao svjedok magr Nicolao Tristudouich barbitonsore ... Hvarski spisi 1, 936. HAZ. — 1516. kao kum ... mo mato tristudouich KK 1, 159. — Die XXV aprilis 1539. ... georgium f. bartuli generi mri marci tristudouich et eius uxoris mandaline, KK 1, 96'.

¹¹⁹ Adi 9 di settimbrio 1540. In bottigha di mo Simon barbir... Hvarski spisi 1, 363.

se još zanatlije Šimun, Frano i Ivan, ali nije poznato jesu li se i oni bavili brijačkim zanatom. Godine 1576. spominje se brijač Antun koji je na trgu imao brijačnicu, a 1590. Mihovil Jurjev.

Prema zapisima suvremenika 1510. godine pozvan je slikar Stjepan Vitaljić u kuću Bevilaqua da procijeni da li je križ zaista prokrvario, a ovaj isti slikar spominje se krajem XV i početkom XVI stoljeća na Hvaru i Visu, gdje je imao svoja imanja.¹²⁰ Zatim se u Hvaru spominju još dva slikara iz obitelji Vitaljića, i to 1530. Nikola i 1538. godine Mihovil. To je zacijelo onaj »depentor«¹²¹ Mihovil, koji je 1520. godine zajedno s majstorom Marinom Sazunićem prevezio pijesak za gradnju velikog bunara na hvarskom trgu, a i onaj koji je 1512. godine sagradio sebi i svojim grobnicu u crkvi sv. Nikole u Komiži.¹²¹

Od zanatlija spominje se još 1557. godine urar Tomo iz Korčule, koji je popravljao orgulje u stolnoj crkvi,¹²² pa zatim pekar Pavao Penturić iz Žrnovice.¹²³

Osim toga u hvarskoj arhivskoj građi spominje se veći broj zanatlija, kojima nije poznata pobliža djelatnost, ali im uz ime stoji oznaka *magister*, što znači da su se bavili nekim zanatom za koje će se vjerojatno u još neproučenoj arhivskoj građi pronaći novi podaci. Tako se 1516. godine spominju Mihovil Carić i Tomo Cimilargović,¹²⁴ 1517. godine Kristofor Buličević, Petar Dešković, Marin Vukičević i Jakov Dubravčić,¹²⁵ 1518. godine Nikola Jure-

¹²⁰ Die 15 iulii 1547. ... margaritam f. ser andree barbitonsoris et eius uxoris chatarine, 1557. Ivan, KK 1, 207, 137. — Die XI mensis marcij 1554. ... nicholotam f. mi jacobii barbitonsoris et eius uxoris dominice, 1557. Ivan, KK 1, 236, 137. — Die XXI iulij 1561. ... sebastianum f. mri michaeli barbitonsoris et eius uxoris franceschine, ... kao kum mr michael da solta barbitonsor, KK 1, 273', 152, 178'. — D. Mathia uxor D. Petri falcunich barbitonsoris, KK 1, 257. — Die 28 octobris 1567. ... floram uincentiam f. conti de bono barbitonsoris habitatoris pharense et eius uxoris d. orse, KK 1, 89. — Die 25 mensis julij 1565. ... iacobum ieronimum f. mri thome barbitonsoris et eius uxoris d. caterine, 1569. Ivan Nikola mri thome bogdinich barbitonsoris. 1572 Marijeta, 1575. Ivan Franjo, KK 1, 146, 149, 226, 152. — Die mensis aprilis 1536. ... duimulam f. mri simonis bogdinich et margarite, 1546. Lukrecija, KK 1, 47', 168. — Die XIII septembris 1550. ... simonem f. magistri francisci bogdinich et eius uxoris uincentie. 1553. Jerolim, 1555. Ivan, 1557. Lucija, 1575. Ivan Tomo, KK 1, 269, 99', 134, 174, 149. — Die 9 nouembris 1561. ... margaritam f. mri joanis bogdinich, KK 1, 22. — Die 7 iunij 1576. ... dominicum f. mri antonij barbitonsoris et eius uxoris iuanice, 1578. Stjepan, 1582. Jerka, KK 1, 60, 275', 242. — Die primo gienarij 1586. ... ioanem f. mri michaelis barbitonsoris et eius uxoris chaterine. 1589. Julija, 1591. Ivan, 1594. Dominik, 1597. Margarita, KK 1, 174', 176, 2, 115, 81', 232'.

¹²¹ Novak, Hvar kroz stoljeća, 83, Fisković, Spomenici otoka Visa, 84. — 1530. die X octobris ... corintham f. mri nicolai pinctoris et eius uxoris chatarine, KK 1, 16. — Die XI mensis junij 1550. ... nicholotam f. ipolis filij mri nicholaj pinctoris et eius uxoris catarine, KK 1, 235. — Adi 13 otobre 1538. in Lesina. Michiel uitalich pictor ... Hvarski spisi 1, 302. HAZ — Bučić, O javnim građevinama 31; Fisković, Spomenici otoka Visa, 84. —

¹²² Fisković, Iz glazbene prošlosti, 746.

¹²³ Die XIII julij 1525. ... floram f. pauli de pogliza fornarij Pantuarich et eius uxoris lucie, 1533. Francka pauli fornarij de zarnounica, KK 1, 74', 75.

¹²⁴ Die ultima mensis decembris 1516. ... catherinam f. mri michaelis zarich et eius uxoris marie, KK 1, 9, 159. —

¹²⁵ Adi 15. zugno 1517. ... joanem f. maistri cristofori bulichieulich et eius uxoris lucie, (bez datuma 1517) ... catherinam f. magistri petri descouich et eius

šić;¹²⁶ 1519. godine Mihovil Tocić, Mato Kusatović, Frano Sertinović, Marko Cosmo, Petar Kusatović, Nikola Kranin, Radoje Pera i Petar Medoš;¹²⁷ 1520. godine Mato Cibiškin, Frano Marojević, Jerolim Radeljić zvan Pughia, Šime Buličević i Jakov Pritić;¹²⁸ 1521. godine Marin Radišić, Petar Baličević, Stjepan Batalović, Antun Janković i Mato Radov;¹²⁹ 1522. godine Jakov Gazetić, Marin Stjepanov Kapuralić, Pavao Buličević, Ivan, Jakov Luke Polovinića, Marin Grgurov, Mato Parafini, Marko Bracanović, Nikola Gustanić i Ivan Radiljerović;¹³⁰ 1523. godine Frano Kosinović, Martin Cvitić, Nikola Cimilargović i Luka Gazetić;¹³¹ 1524. godine Petar Cimilargović, Ivan Bašić, Tomo Purilović, Katarin Duričić, Mihovil i Nikola Bogić;¹³² 1525. godine Nikola Ljutović,

uxoris mathie, Die 18 augusti 1517. ... georgium f. mri jacobi dubrauch et ... 1519. Luka, 1528. Dobra, 1531. Ivan, KK 1, 109, 9, 93, 160', 45', 118.

¹²⁶ KK 1, 9'.

¹²⁷ Die XXIII nouembris 1519. ... catarinam f. mri michaelis tocich et eius uxoris marie, 1526. Marko. — Die 24 nouembris 1519. ... jacobum f. mri francisci sertinouich et lucie. — 1519. adi 10 marzo ... margaritam f. mri marci cosmo et goie. — Die XXIII decembris M D XIX. ... dariam f. mri petri cusatouch et justine, 1522. Florio, 1524. Filipa, 1528. Cecilija, — 1519. die XX mensis decembris ... catarinam f. mri radoj pera et margarite... 1554. spominje se mrtav. — Die III februarij M D XIX. catherinam f. mri petri medos et magdalene, 1526. Nobelum, KK 1, 10, 230.

¹²⁸ 1520. die 18 septembris. matheum f. posthumum mri mathei cibischin et mire, KK 1, 228. — Die primo zenaro 1520. nicolaum f. mri francisci maroeuich et catharine, 1525. Luka, 1528. Juraj, KK 1, 228, 161, 94. Die XVIIII nouembris 1520. luciam f. maistri hieronimi pughia siue radeglich et flore, 1529. Kata, 1530. Rok, KK 1, 160, 15, 261. — Adi 20 feurer 1520. jacobum f. maistri simonis bulichieuch et stane, 1530. Kristofor, KK 1, 111, 16. — Die XXIII junij 1520. hieronimam f. mri jacobi pritich et margarite KK 1, 93'.

¹²⁹ Adi 13 aprilis 1521. florum f. mri marini radisich et mathie, KK 1, 71'. — M D XXI die XXIII martij. radiuoj machuchat f. mri petri balichieuch et magdalene, 1523. Kata, KK 1, 261, 12'. — 1521. die 1 septembris. luciam f. mri stephani batalouich et radule, KK 1, 161, 112. — Die XXIII februarij 1521. catarinam f. mri matej de rado et mare, KK 1, 43. —

¹³⁰ Die 20 julij 1522. nicholam f. mri jacobi gazetich et marie, 1525. Magdalena, 1527. Nadalina, 1530. Juraj, KK 1, 228, 190, 230', 94'. — Adi 25 nouembris 1522. marinum f. mri marini q. stephani capuralich et jeronime, KK 1, 188. — Adi XXIII octobris 1522. (fali ime) filiam mri pauli bulichieuch et unicientie, 1530. Margarita, KK 1, 188, 193', 161'. — die ultimo mens. nouembris 1522. lucam f. mri jacobi q. mri luce polouinich et Thomasine, 1534. Stjepan, 1536. Stančica, 1539. Stjepan, KK 1, 161, 265', 266, 267. — Die XX octobris 1522. lucham f. matej parafini et raduse, KK 1, 161. — 1522. die 18 januarij. catherinam f. mri marci brazanouich et margarite, 1523. Nikola, 1525. Frano, 1527. Dominik, KK 1, 12, 228, 27', 45. — Die 27. aprilis 1522. franceschinam f. mri nicolai gusanich et catarine, KK 1, 71'. — Die XXII sept. 1522. dominicam f. mri joannis radilierouich, KK 1, 43'.

¹³¹ Adi 8 decembris 1523. filipum f. mri francisci cosinouich et lutie, KK 1, 72. — Die VI mens. marcij 1523. franceschum f. mri martini cuitich et catharine, KK 1, 71'. — Die XXI januarij 1523. fabianum f. nicolai cimilargouich et stanche, 1524. Frano, KK 1, 71', 72, 12.

¹³² Die 12 mens. tercia 1524. nicolaum dominicum f. naturalem mri thome purilouich, KK 1, 229. — Die 12 marzo 1524. Franciscum f. mri michaelis tetis et marie, KK1, 72'. — Die 26 aprilis 1524. francischum f. mri nicolai bogich, 1538. Stjepan, KK 1, 72, 266. — Die 12 augustj 1524. jacouicam f. mri catherini, compates fuerunt mr catharinus duricich, KK 1, 114, 229'.

Antun Radovinić, Frano Lozinović, Frano Damjanić i Stjepan Polotić;¹³³ 1526. godine Ivan Kanušić, Dominik Antičić, Marko Zlatorgović, Nikola Stanušić, Šimun Podzeljinović, Vicko Petrov Antičić i Pavao Bulić;¹³⁴ 1527. godine Frano Marković, Tomo Posilović ili Porilović, Marko Cvitković, Marin Minoris i Andrija Promašić;¹³⁵ 1528. godine Mato Škobaljić, Tomo Glavinović i Marko Ostoja;¹³⁶ 1529. godine Nikola Jurešić i Frano Stajilić;¹³⁷ 1530. Nikola Cinganović, Mato Bačić, Frano Ostoja i Dominik Penturić;¹³⁸ 1531. godine Tomo Radosavić, Luka Rešetin, Vicko Girišić i Vicko Antičić;¹³⁹ 1532. godine Luka Koceljić, Nikola Šimuna Mogilića, Nikola Cibiškin, koji se spominje kao »armirate pharensis« Nikola Dinarić i Vicko Bulić;¹⁴⁰ 1533. godine Rade Pešić,

¹³³ Die 21. oct. 1525. nicolam f. naturalem mri mathei liufitouich quem habuit cum sua famula margarita q. gregorij dulibarich, KK 1, 229'. — Die XV oct. 1525. margaritam f. mri antonii rodouino et margarite, 1527. Matija, KK 1, 190, 192. — Die XXIII julij 1525. magdalenam f. mri francisci lozinouich et lucie, KK 1, 190. — Die 18 marzj 1525. lucam f. mri stephani polotich et lucie, 1528. Domina, 1532. Diana, 1536. Lucija, KK 1, 161', 45, 46, 164'.

¹³⁴ Die XIII aprilis 1526. nicolaum gregorium f. mri johannis canusich et dragne, KK 1, 229'. — Die perultimo decembris 1526. mariam f. mri dominici anticich et goie, 1533. Franka, 1536. Katarina, 1544. Marija, KK 1, 191, 75', 18, 204', 191. — Die VI majj 1526. mariam f. mri nicolaj stanussich et jacouice, 1531. Stjepan, 1535. Magdalena, 1537. Marija, 1539. Martin, 1542. Jelena. KK 1, 191, 256, 196, 198, 200', 63'. — 1526. die 21 octobris. johannem thomam f. mri simonis q. thome podzeglinouich et margarite, KK 1, 116. — Die primo augusti 1526. jachobum f. mri unicientij q. mri petri anticich e marie, KK 1, 116. — Die XX februarij 1526. gieorgium f. mri pauli bulich et urse, KK 1, 94.

¹³⁵ Die 1 majj 1527. franceschinam f. magri marini minoris et magdalene, KK 1, 73. — ... presbyter franciscus f. magri Andree promaschich, ibid.

¹³⁶ Adi 19 marzo 1528. paulum f. naturalem magi matej schobaglich et catarine, KK 1, 247. — Die 6 nouembris 1528. nicolaum f. maistri thome glauinouich et margarite, 1532. Stjepan, 1536. Petar, 1540. Marija, KK 1, 230, 265, 201. 1533. spominje se kao svjedok. Hvarski spisi 1, 961. HAZ — Die 27 aprilis 1528. florum f. magi marci de ostogia et marie, 1564. Frano, 1549. Stančica, KK 1, 74, 80', 269. — 1539. i 1540. spominje se kao marcus hostojch. Hvarski spisi 1, 300, 286', 154, 287. HAZ.

¹³⁷ Adi 7 nouembris 1529. petrum f. magi nicolai juressich et caterine, KK 1, 247. — Die ultimo februarij 1529. johannem f. mri francisci stailich et hieronime, 1537. Stančica 1540. Lucija, 1542. Ivan, KK 1, 117', 266', 165', 232'.

¹³⁸ 1551. spominje se mrtav, KK 1, 82, 193'. — Die 26 luio 1530. margaritam f. magi matheij bachijch et stane, KK 1, 193'. — Die primo septembris 1530. stephanum f. mi dominici penturich et stancice, 1542. Lucija, 1544. Petronila, 1549. Margarita, 1555. Frano, KK 1, 267, 166, 248, 208, 84'.

¹³⁹ Die 29 jan. 1531. lucham f. mri thome radosauich et margarite, KK 1, 163. — 1531. die XVIII octobris. johanem f. magistri luce rescetine et lucie, 1534. Jerka, 1542. Margarita, 1546. Petar, KK 1, 118', 95, 201, 249. — Adi 23. april 1531. dominicum f. magistri uinentij girissich et mandaline, KK 1, 46. — Die III januarij 1531. cristinam s. magi uinentij anticich et marine, KK 1, 16'.

¹⁴⁰ Die XX majj 1532. nicolam f. magistri luce coceglich et dne catarine, KK 1, 231. — Die XIII octobris 1532. matheum f. mri nicolai cibischini et stane, 1533. Dominik, 1535. Margarita, 1546. Katarina, 1549. Ivan, 1522. Mato, 1554. Josip, 1565. ... D. stana uxor mri nicolai cibischinouich armirate pharens. KK 1, 194, 46', 197, 201, 23', 177, 210, 146', 223. — 1540. — spominje se kao mo Nicolao di Mathio armiraglio. Hvarski spisi 1, 293'. HAZ. — Die 16. oct. 1532. lucam f. mri nicolai dinarich et stane, KK 1, 163'. — Die 5 nouem. 1532. christophorum f. magi uinentij bulichij et francisce, KK 1, 17.

Antun Dragišić, Petar Pijerotić i Šimun Bulić;¹⁴¹ 1534. godine Antun Mihčić, Šimun Judo i Mihovil Colino;¹⁴² 1535. godine Jakov Zuletović ili Zuletić, Melkior, Dominik Vitaljić, Marko Mikašin i Antun Cvitković;¹⁴³ 1536. godine Nikola Zuat, Nikola Antičić, Nikola Radović, Marin Blašković, Luka Šikolino, Augustin Kosmeljić, Mihovil Kilinoga, Marko Kosmeljić i Petar Kavrinović;¹⁴⁴ 1537. godine Ivan Škobaljić;¹⁴⁵ 1538. godine Ivan Milošević, Marin Borčić, Mihovil Jurinić, Marin Zoginić, Petar Dinaričić, Martin Kornić, Ivan Radikojević, Mato Gazetić, Andrija Karnojić, Dominik Stjepana Vitaljića, Andrija Grzetić, Ivan Marinić i Ivan Kušunić;¹⁴⁶ 1539. godine Nikola Martinić, Nikola Matov Ilijić, Kristofor Milišić, Luka Berojević, Andrija Kramejić, Dujam Mutojević, Marin Berojević, Dujam Berojević iz Vrboske, Marjan Marjanović i Ivan Cibiškin;¹⁴⁷ 1540. godine Nikola Zuljić iz Starog Grada i njegov mještanin Jerko Radelić, Dominik Nikole Ilijića, Luka Glino, Marko Gramatorović, Jerolim Karnić, Marko Mišanin, Petar Tocić, Šimun Spansić, Ivan Pripčić, Luka Antunov Pripčić, Luka Pustorokajić, Frano Nikole Gajo, Dominik Bekurić, Ivan Gumirović, Ivan Krisanić, Ivan Bracanović, Mato Ostoja i Nikola Božičko-

¹⁴¹ Die XXIII sept. 1533. sebastianum f. mri rade pescich et chaterine, KK 1, 265. — Die XXIII dec. 1533. margaritam f. magi antonij dragiscich 1552. Petar, KK 1, 195, 252. — 1533. margaritam f. mri petri pierotich et magdalene, KK 1, 194'. — Die VII junij 1533. luciam f. magistri simonis bulich et francisce, 1537. Flora, KK 1, 164, 95.

¹⁴² Die XX dec. 1534. stanciam f. magi antonij mihzich et catharine, KK 1, 266. — Die 4 junij 1534. danielam f. magri simonis iudo et margarite, KK 1, 47.

¹⁴³ Die 5 maj 1535. petrum f. mri jacob i zuletouich et catarine, 1538. Stjepan, 1548. Marija, KK 1, 246', 96, 266', 207'. — Die XXI Xbrio 1535. margaritam f. magi marchiolis et eius uxoris marchizine, 1545. Mihovil, KK 1, 197, 202, 196'. — ... marcij 1535. margaritam f. mi domniici uitaglich et francisce, 1538. Katarina, KK 1, 197, 19. — Die 11 aprilis 1535. margaritam f. maistri marci michasin et nicolore, KK 1, 196. — Die XV augusti 1535. johanem f. magistri antonii zuitcouich, KK 1, 120'.

¹⁴⁴ Die XVII januarij 1536. petrum f. mri nicolaj zuat et stane, KK 1, 246. — Die XXVI mens. julij 1536. jacubinam f. mri nicolaj anticich et margarite, KK 1, 121', 197'. — Die 15 nouembris 1536. marchiznam f. mri marini blacouich et flore, KK 1, 197', 121. — Die XXI sept. 1536. goiam f. magistri augustini chosmaglich et catarine, 1538. Magdalena, 1547. Margarita, 1550. Frano, KK 1, 95, 199, 207', 82, 83'. Die 6. maj 1536. philipum f. magri michaelis chilinogi et lucie, KK 1, 76', 48. Die XX maii 1536. dominicham f. magi petrj chaurinouich et chaterine, KK 1, 47'.

¹⁴⁵ Die ultima maj 1537. luciam f. magri johannis schobaglich et caterine, 1542. Nikola, 1544. Mato, 1548. Margarita, 1551. Petar KK 1, 232', 204'; 208, 251.

¹⁴⁶ Die 7. april 1538. dominicum f. magi joanis milosiuch et mare KK 1, 48. magr Marinus Borcich, Michiel Jurinich et mr Marinus Zoghinich, heredes q mrs Petri Dinarich, mro Dominico q. mri Stephani Uitaglich, Catharina uxor q. mri Joannis Marinich, heredes q. mri Joannis Cusunich, mro Andrea Carnoich, hortus magri Martini Cornich, mr Joannes Radicoeuich, mr Matheus Gazetich, magr Andrea Grsetich, Hvarski spisi 1, 37, 44, 946, 948', 47, 71, 79', 80. HAZ.

¹⁴⁷ Mro Nicolao Martinich, mro Nicolao q. Mat. Iligich, mro cristophoro milisich, mr Lucas Beroeuich, mr Andrea Crameich, mr Duymus Mutoeuich, mr Marinus Beroeuich ... in villa uarbosca in domo habitationem heredum q. mri doymi Beroeuich magistro Mariano Marianouich. Hvarski spisi 1, 1002', 1001, 83', 195, 206, 94', 123, 123', 124, 151. — Die 29. dec. 1539. matheum f. magistri Joannis cischin et hieronime, 1541. Margarita, 1543. Katarina, 1546. Jakov, 1548. Mira, 1553. Jerka, 1554. Nikola, 1558. Marija, 1560. Mato, ... D. Margarita r. q. mri Joannis Zibischinouich spominje se 1568. KK 1, 200, 201', 22, 124, 208, 27, 100, 236, 217, 218, 258.

vić;¹⁴⁸ 1541. godine Mato Bakić, Ivan Bagčević, Nikola Cvitković, Ivan Miloš, Marko Batalović i Bašić;¹⁴⁹ 1542. godine Dominik Kosmeljić i Marko Ivić;¹⁵⁰ 1543. godine Ivan Ivartović, Vicko Škaljić i Petar Fraljić;¹⁵¹ 1544. godine Mato Ivanov, Dominik Damjanović, Jerolim Polovinić, Ivan Zentilić i Petar Marinčević;¹⁵² 1545. godine Vicko Buličević, Petar Stajilić, Vicko Polotić i Vicko Vekojević;¹⁵³ 1546. godine Nikola Mogilić, Vicko Polovinić, Ivan Milošević, Frano Strilić, Petar Gramatorović, Frano Jurčić, Pavao Buličević i Mihovil Petrov;¹⁵⁴ 1547. godine Petar Marinković, Marko Orujić i Luka Vitaljić;¹⁵⁵ 1548. godine Petar Nikolin Cinganović, Frano Stajilić mlađi, Nikola Butirić, Mato Škobaljić, Nikola Lozinović i Pavao Marinković;¹⁵⁶ 1549. godine Nikola Lukanić, Ivan Mogilić i Mato Udović;¹⁵⁷ 1550. godine Mihovil Franov Zlatorgović, Bartul Marinić, Luka Polovinić, Jerolim Bilipardović, Mato Cevišić, Vicko Kaljanin, Frano Zupanić i Jerko Rabusić;¹⁵⁸ 1551. godine Andrija Cinganović, Frano Vekojević, Petar Jurešić ili Juršić i Frano Bučić;¹⁵⁹ 1552. godine Ivan Tvrtković, Franjo Cibiškinović i Petar Bulić zvan Gal;¹⁶⁰ 1553. godine Ivan Zunat ili Zuvat, Tomo Milov, Frano Bračanović, Dominik Golubić, Nikola Vulasić i Nikola Ivanov Benazić;¹⁶¹ 1554. godine Andrija Rusirić, Ivan Dubravić, Petar Dubravić, Mato Stanulić, Mihovil Franov Ostoja, Ivan Polovinić i Šimun Stajilić;¹⁶² 1555. godine Ivan Zuletić, Nikola Marini, Ivan Penturić, Vicko Klaričić, Grgur Žarković, Vicko Tocilj, Frano Buličević i Ivan Sekulić;¹⁶³ 1556. godine Ivan Cirovčić i Vicko Koceljčić;¹⁶⁴ 1557. godine Vicko Kapuralić, Antun Petra Babe, Mihovil Milovičić, Frano Garbi, Ivan Stajilić

¹⁴⁸ Mro Nicolo Zuglich de Citta v^a, mro Hieronyme Radelich, Dominicus q. mri Nicolai Iliych de Ciuitate Veteris, magr Lucas glino, heredes q. mri Marci Gramatorouich, magr. Hieronymus Charnich, magr marchus mischianin, mro petro tocich, mro Simon Spansich mro, Zorzi Pribcich mro Lucha de Ant. Pripcich, mro Luca pustooraich, mro franciscus Gaio fiol de sr. Nicolo, mro Dolinico becurich, mro Zuanne Gumirouich, mro Zuanne Crisanich. Hvarski spisi 1, 293, 165, 171, 172, 173', 155, 159, 160, 389, 278, 288, 265, 304. HAZ. — Die XXIII jan. 1540. marchum f. mri joannis brazanouich quem habuit cum mara benchouichia, KK 1, 201. Die 14 oct. 1540. stancicam f. mri matej ostoie et dominice, KK 1, 267. — Die XX nouembr. 1540. chatarinam f. mri nicolai bozichchouich et margarite, KK 1, 20'.

¹⁴⁹ KK 1, 166, 79, 49, 78', 48', 21', 204, 168'.

¹⁵⁰ KK 1, 96, 204, 207, 267'.

¹⁵¹ KK 1, 233, 203, 23, 250, 97, 79'.

¹⁵² Mr Gregorius q. Francisci Cominouich, Mr Mathius f. q. Joannis armicis. Hvarski spisi 1, 16, 17. — KK 1, 167, 123, 241, 178, 22', 204', 235', 135'.

¹⁵³ KK 1, 167, 249, 82', 128, 211, 137, 238', 251', 144, 23, 127, 134'.

¹⁵⁴ KK 1, 268, 53', 249, 206, 127', 23'.

¹⁵⁵ KK 1, 125, 26', 128.

¹⁵⁶ KK 1, 29, 208, 125', 251, 271', 98, 154', 83, 130, 254', 25', 170, 86.

¹⁵⁷ KK 1, 235, 209, 52.

¹⁵⁸ KK 1, 82', 273, 103, 270, 27', 269', 212, 209', 129', 128', 170, 179', 26, 82, 84', 101.

¹⁵⁹ KK 1, 64', 27, 135, 26', 171.

¹⁶⁰ KK 1, 235, 27', 236' 236, 54, 216', 217, 220, 239', 36, 130'.

¹⁶¹ KK 1, 270', 171, 253, 136, 218, 143, 142, 99', 53.

¹⁶² G. Novak (152), 426. — KK 1, 236, 212, 134, 28', 83', 137, 48', 132, 255, 212'.

¹⁶³ KK 1, 271', 221, 81, 172, 214'. — KK 2, 303.

¹⁶⁴ KK 1, 134', 30'.

mlađi i Ivan Rašeljko;¹⁶⁵ 1558. godine Vicko Gazetić, Ivan Turislović i Mato Armirić;¹⁶⁶ 1559. godine Nikola Vlašić, Florio Ostoja i Vicko Kurkutović;¹⁶⁷ 1560. Frano Kuljiš;¹⁶⁸ 1561. godine Mihovil Lozinović, Alojzije Armirić, Ivan Pastarčić i Ivan Lupini;¹⁶⁹ 1562. godine Dmitar Sasonić, Stjepan Vukmirović, A. Tomašević, Luka Lupini i Vicko Samirilović;¹⁷⁰ 1563. godine Jerko Škobaljčić i Ivan Ostoja;¹⁷¹ 1564. godine Vicko Kiavoranca, Ivan Markiolović i Luka Makljinić;¹⁷² 1566. godine Ivan Jurešić, Marko Stanulić, Jerko Sabčić i Luka Zlatarić;¹⁷³ 1567. godine Stjepan Koceljčić, Ivan Vegmurisović, Tomo Priznačević i Jerolim Stipšić;¹⁷⁴ 1568. godine Jakov Meštrovčić, Tripko Golubović i Gaspar Jani ili Zane;¹⁷⁵ 1572. godine Vicko Sadričić, Jerolim Sigmurović, Abram Kansić, Ivan Pudičić, Ivan Nikolin Berojević, Franko Saljanin i Nikola Zlatargović;¹⁷⁶ 1573. godine Tomo Škaljić, Mihovil Kučiković, Visko Krstinić, Vicko Chiarino i Ivan Polić;¹⁷⁷ 1574. godine Nikola Ostoja, Frano Rešetin, Juraj Jurinović, Luka Mulnić, Šimun Franković, Nikola Škobaljčić i Rado Pribačić;¹⁷⁸ 1575. godine Šimun Glavinović, Stjepan Stipičević, Jakov Saligori, Nikola Rasinović i Pavao Vodopić;¹⁷⁹ 1576. godine Šimun Ivanišević, Ivan Cevišić i Nikola Bračanović;¹⁸⁰ 1577. godine Antun Garbitor;¹⁸¹ 1578. godine Stipan Kalarinović, Nikola Cibiškinović i Petar Škaljić;¹⁸² 1579. godine Ivan Paljić, Rado Pribačić, Jakov Tocilj, Mihovil Toljenčić i Ivan Bakić;¹⁸³ 1580. godine Nikola Kantović, Vicko Ruzabežić, Vicko Ivanov Polovinić, Frano Bagančić ili Bogan-ković, Andrija Zuletić, Mato Kolombino, Nikola Garisi i Petar Vitić;¹⁸⁴ 1581. godine Petar Cinganović, Jakov Rabusić, Melkior Ivanov Melkiorović i Marko Radović;¹⁸⁵ 1583. godine Jakov Žarković i Andrija Kusičić;¹⁸⁶ 1584. godine Grgur Prvanić, Dominik Matijević, Mato Škobaljčić, Jakov Vukmirović, Petar Pjerotić, Dominik Fabijanović, Nikola Zovitić, Vicko Sučević i Nikola Kur-

¹⁶⁵ KK 1, 140, 256, 272, 246, 65', 55, 87, 258', 259', 61, 30'.

¹⁶⁶ KK 1, 174, 48', 138', 273'.

¹⁶⁷ KK 1, 254', 238, 32.

¹⁶⁸ KK 1, 28.

¹⁶⁹ KK 1, 174, 33'.

¹⁷⁰ KK 1, 256, 176', 238', 220', 144.

¹⁷¹ KK 1, 221', 34, 87, 103, 222', 148, 58', 91.

¹⁷² KK 1, 239, 67, 178, 175.

¹⁷³ KK 1, 257, 56', 35, 34.

¹⁷⁴ KK 1, 177, 259, 258', 35'.

¹⁷⁵ KK 1, 147, 35, 224'. — KK 2, 25, 246, 229'.

¹⁷⁶ KK 1, 226, 152, 225', 149, 149', 90, 35, 156.

¹⁷⁷ KK 1, 259, 90, 241, 177', 150, 150'.

¹⁷⁸ KK 1, 259, 226', 105, 90', 241, 91, 61. — KK 2, 175, 51'.

¹⁷⁹ KK 1, 179', 105, 60, 38.

¹⁸⁰ KK 1, 153, 152', 154'. — KK 2, 225, 228'.

¹⁸¹ KK 1, 37.

¹⁸² KK 1, 153', 154, 39. — KK 2, 389, 49.

¹⁸³ KK 1, 60', 67, 275'. — KK 2, 133.

¹⁸⁴ KK 1, 192, 179, 39, 155', 92, 68, 180. — KK 2, 225, 389', 103, 176.

¹⁸⁵ KK 1, 92, 156, 155. — KK 2, 226, 3, 48', 246, 227', 80, 177', 230.

¹⁸⁶ KK 2, 226, 206, 155, 305', 159'.

kutović;¹⁸⁷ 1585. godine Ivan Raičević i Mato Rabušić;¹⁸⁸ 1586. godine Katarin Mikašinić, Ivan Rinskić, Mato Premašić, Andrija Zlatarić i Andrija Mikašinić;¹⁸⁹ 1587. godine Frano Stržić i Frano Dujmović;¹⁹⁰ 1588. godine Nikola Marinčević i Mihovil Zoljinčić;¹⁹¹ 1589. godine Mihovil Zlatargović, Frano Formicev, Marko Zuletović, Frano Koceljčić i Marko Ivanković;¹⁹² 1590. godine Ivan Cvitković, Frano Jakšić, Jakov Koceljčić i Pavao Jurešić;¹⁹³ 1591. godine Ivan Kostić, Katarin Klucinić, Bastijan Cevišić, Antun Tocilj i Marko Sabičević;¹⁹⁴ 1592. godine Frano Foretić, Andrija Sasonić i Marko Sodarnjić;¹⁹⁵ 1594. godine Nikola Skaljić i Nikola Stajilić;¹⁹⁶ 1596. godine Petar Stančić i Frano Carić;¹⁹⁷ 1597. godine Nikola Vegnusilović¹⁹⁸ i 1600. godine Marko Kamenarović i Petar Stajilić.¹⁹⁹

Zanatlije su s raznih strana dolazile na otok Hvar, pa i iz pojedinih mjesta sa samog otoka. Oni kojima je zanimanje bilo poznato već su ranije spomenuti, ali je ostalo i nekoliko onih kojima se ne može pobliže odrediti struka. Tako se iz Splita spominje 1526. godine majstor Gašpar Marinov, iz Žrnovnice 1516. godine Marin Velovčić i 1554. godine Šimun, a iz Poljica 1517. godine Mihovil i 1521. godine Petar. Iz Dubrovnika se 1550. godine spominje majstor Marko i 1564. godine Rado, a iz Korčule 1541. godine Vlahuša, 1553. godine Frano Nodarić, 1554. godine Stamen, 1557. godine Iva Pargumović, 1562. godine Luka i 1573. godine Vicko. Iz Zadra se 1537. godine spominje majstor Frano, 1554. godine Šimun, 1559. godine Zadarlić i Juraj, te 1558. godine Juraj de Piaseri, a iz Vrane 1565. godine Vicko Stjepanov. Iz Trogira se spominje 1575. godine Mihovil Viturelović ili Viturello, iz Šibenika 1573. godine Petar Surojević i 1575. godine Marko, iz Kotora 1516. godine Antun, 1527. godine Melkior Jurnić i 1577. godine Trifun, a iz Krajine Marko i 1554. godine Mihovil. S otoka Brača spominje se majstor Frano i 1562. godine Stjepan Marunić, s otoka Lastova 1586. godine Stjepan Radinović, a iz Jelse se spominje 1520. godine majstor Nikola i iz Starog Grada majstor Marin Petrov.

I nekoliko stranih zanatlija iz susjednih zemalja našlo je posla na otoku Hvaru. Tako je iz Mletaka došao majstor Batista Ravello, zatim Jerolim, Alojzije, Julijan, Jakov Antunov, Ivan, Mato, Mojsije i Leonardo, iz Bassana Rugier, koji se spominje i kao Rogerius de Como, a iz Furlanije majstor Pavao. Iz Grčke se spominje majstor Konstantin s otoka Krete, Pavao Grk, Alojzije s Krfa, te Nikola Ivanov Grk.²⁰⁰

¹⁸⁷ KK 2, 174, 79, 51, 4, 392, 155, 231, 226, 50', 305, 52, 225', 303, 173.

¹⁸⁸ KK 2, 246, 207, 49, 155'.

¹⁸⁹ KK 2, 134', 154', 356, 179, 155', 174, 135', 51', 207'.

¹⁹⁰ KK 2, 304, 175, 154'.

¹⁹¹ KK 2, 304, 229, 2'.

¹⁹² KK 2, 176, 135, 51, 80, 390, 230', 116, 246', 178, 135'.

¹⁹³ KK 2, 390, 230', 116, 246', 178, 135'.

¹⁹⁴ KK 2, 375, 229', 306, 391, 207, 177'.

¹⁹⁵ KK 2, 391, 230.

¹⁹⁶ KK 2, 115, 305, 81'.

¹⁹⁷ KK 2, 4.

¹⁹⁸ KK 2, 26, 82.

¹⁹⁹ KK 2, 247', 197.

²⁰⁰ N. Bezić-Božanić, Doseljenici na otoku Hvaru u XVI stoljeću (rukopis).

I u Jelsi se u toku XVI stoljeća spominje veći broj zanatlija, i to najčešće zidari, drvodjelci, kovači, postolari, krojači, a i majstori za štavljenje kože, pa se po sačuvanim arhivskim spisima može zaključiti da su se Jelšani na otoku najviše bavili tim zanatom.²⁰¹ I jelšanski zanatlije su radili i prodavali svoje proizvode izvan otoka, pa je tako 1510. godine Grgur Pavelović, drvodjelac iz Jelse izradio turanj za vino koludricama samostana sv. Marije u Zadru.²⁰²

I na otoku Visu spominju se zanatlije, dakako manje nego na otoku Hvaru, jer je oko polovice stoljeća Vis ima sam oko tisuću stanovnika, ali su i ta dva otoka bila povezana zajedničkom komunom pa su zanatlije radili na oba, prema tome gdje se trenutačno našlo posla. Arhivski spisi otoka Visa još su manje sačuvani od hvarskih, pa je teško zaokružiti sliku o zanatskoj djelatnosti na tom otoku. U prvoj polovici XVI stoljeća spominju se zanatlije Vidoš i Radovan Orujić, te Nikola Jurešić među osnivačima bratovštine u crkvi Gospe Gusarica u Komiži, a zanatlije toga doba spominju se više puta i među ribarskim družinama. Inače u drugoj polovici stoljeća nalazimo na otoku Visu zanatlije iz Dubrovnika, Splita, Šibenika, Korčule i Kotora, pa je poneki put teško odrediti da li je neki od njih živio stalno na jednom ili drugom otoku, jer ih u kratkom razdoblju nalazimo na oba.²⁰³

No dobre ekonomske prilike omogućavale su i uvoz raznih zanatskih proizvoda na otok Hvar, tako da u više sačuvanih kućnih inventara, oporuka i miraza nalazimo razne predmete, odjevne i kućne potrepštine uvezene iz Mletaka, Apulije i Turske, a poznato je da su hvarski trgovci trgovali s istočnim i zapadnim zemljama. O toj njihovoj trgovini i vezama sa svijetom slikovito govori u svom poznatom govoru 1525. godine Hvaranin Vinko Pribojević.²⁰⁴

Pa uza sve to što su se u hvarsku komunu uvozili zanatski proizvodi koji su nedostajali, jedan broj zanatlija dobro je privređivao, kupovao je zemljišta, gradio kuće i pomalo stjecao veće posjede. Između njih se ističu obitelji Vukašinić, Prdvarić, Sibischini, Bučić (jedan član ove obitelji majstor Nikola nalazi se na popisu pobunjenika 1511. godine)²⁰⁵ i Gargurić, te poznata komiška obitelj Foretić. Sve ove obitelji bile su u XVI stoljeću zanatske, a djelatnost im se može pratiti kroz više generacija. Nakon što su stekli posjede i sagradili velike kuće u Hvaru i na otoku Visu, više se ne bave zanatstvom, već daju zemlju u zakup, imaju svoje brodove i ribarske mreže, koje su donosile znatnu materijalnu dobit. Iz tih obitelji zatim se u XVII i XVIII stoljeću školuju djeca, pa

²⁰¹ Ista, Jelšanski zanatlije u XVI stoljeću, *Zapisi iz zavičaja V* (u tisku). Budući da o jelšanskim zanatlijama ima dosta značajne građe, obrađeni su ovi zanatlije u posebnoj radnji.

²⁰² S. Gunjača, *Repertorium actuum domini Antonii de Zandonatis olim publici et iurati notarii Jadre, Starine JAZU* 42, Zagreb 1949, 316.

²⁰³ Fisković, *Spomenici otoka Visa*, 64, 68, 188, 194. — N. Bezić-Božanić, *Zanatlije na otoku Visu od XV do XVIII stoljeća* (rukopis). — *Liber Comisiae conscriptus anne reparate salutis 1784*. Rukopis u Župskom uredu u Visu, 21, 22. — G. Novak, *Dokumenti za povijest ribarstva na istočnoj dalmatinskoj obali Jadranskog mora* I, Zagreb 1952, 30, 44, 52. — Bezić-Božanić, *Umjetnički obrt na otoku Hvaru*.

²⁰⁴ V. Pribojević: *O podrijetlu i zgodama Slavena*. Zagreb 1951, 205.

²⁰⁵ G. Novak (118), 89.

među njima nalazimo pravnike, liječnike i svećenike, koji se školuju na tadašnjim najboljim sveučilištima u Italiji.²⁰⁶

Arhivska građa hvarsko-viške komune XVI stoljeća nije do kraja proučena, pa tako nije moguće do kraja zaokružiti u cjelinu zanatsku djelatnost, već samo upozoriti na velik broj zanatlija, koji je u tom kraju obitavao i djelovao. Kad se jednom posebno obrade pojedini zanati i do kraja istraži sačuvana arhivska građa, tek tada će se dobiti potpuna slika ove privredne grane na otocima Visu i Hvaru, koja će zajedno s ostalima kao što je poljoprivreda, ribarstvo i pomorstvo dati cjelovitu sliku privrednih zbivanja na tom području u XVI stoljeću.

S u m m a r y

CRAFTS ON THE ISLANDS OF HVAR AND VIS IN THE 16TH CENTURY

Crafts were not the most important economic activity on the islands of Hvar and Vis in the 16th century, but they were sufficiently developed to meet the demand of the islanders. The surviving archival material of that period includes the names of the craftsmen, their trade and the kind of craft they pursued. The high number of craftsmen was partly the result of economic conditions on the island, thanks to the extremely favourable location of its port, Hvar was the meeting place of all sea routes during the 16th century. Its craftsmen included bricklayers, stonemasons, goldsmiths, blacksmiths, tinkers, dyers, tailors, furriers, tanners, shoemakers, barbers, shipbuilders, carpenters and coopers. This last-named trade was especially important because it supplied barrels and casks for the highly developed winegrowing and fishery business in the Hvar and Vis Communes. The town of Hvar, the centre of the Commune and the largest town on the island, had the greatest number of craftsmen, especially those who made valuable objects such as jewellery, clothes and furniture. Stari Grad was the centre of coopers and blacksmiths. Jelsa was known for its shoemakers and tanners and in the 16th century a large tannery operated there. The island of Vis also had all the most essential craftsmen — bricklayers, stonemasons, coopers and blacksmiths, and probably depended on Hvar for other products. The island of Hvar provided employment for a number of craftsmen from other parts of Dalmatia and even from neighbouring Italy and Greece.

²⁰⁶ N. Bezić-Božanić, Doprinos povijesti zdravstva na otoku Visu, Zbornik radova XXIII naučnog sastanka Društva za historiju zdravstvene kulture Jugoslavije, Split 1973, 46—51.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU — INSTITUT ZA HRVATSKU POVIJEST

INSTITUTE OF CROATIAN HISTORY
ИНСТИТУТ ХОРВАТСКОЙ ИСТОРИИ

RADOVI

10

ZAGREB

1977

UREDNIČKI ODBOR

Ljubo BOBAN, Ljubiša DOKLESTIĆ, Josip ADAMČEK, Hrvoje MATKOVIĆ

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

JOSIP ADAMČEK

UREDNIK

NIKŠA STANČIĆ

Radovi 10

Izdavač

**Sveučilište u Zagrebu
Centar za povijesne znanosti
Odjel za hrvatsku povijest
Zagreb, Krčka 1.**

Za izdavača

dr Josip Adamček

Prijevod

dr Vera Andrassy (engleski)

dr Blanka Jakić (njemački)

Nada Cekić (ruski)

dr Vlasta Vince (slovenski)

Lektor i korektor

Branko Erdeljac

